

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964 • ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2006 • ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 214-215

ORTHODOXOS
KERYX
PROCESSED
FEB 19 2008
GTU LIBRARY

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
5 Craven Hill, London W2 3EN • Telephone: 020-7723 4787 • Fax: 020-7224 9301
e-mail: thyateiragb@yahoo.com

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 214-215

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2006

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ £15

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL.: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL.: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

First Published 1964

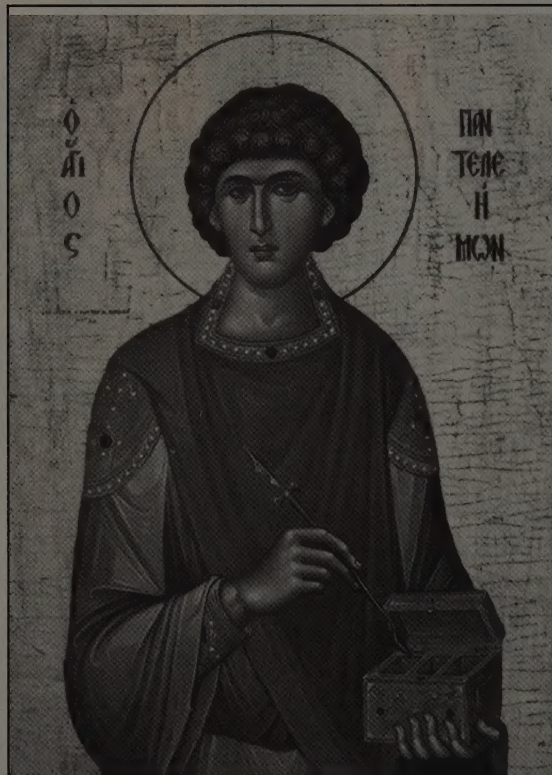
Third Period

July - August 2006

No.: 214-215

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3.....Ο Δεκαπενταύγουστος καί η Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση
- 4.....Ομιλία της Α.Θ. Παναγιώττος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ.ε. Βαρθολομαίου, κατά την έναρξιν του Συνεδρίου «Συνάντηση στην Πόλη: το παρόν και το μέλλον» (30 Ιουνίου 2006)
- 7.....Η Ελληνική Ορθόδοξος Κοινότης Αγίου Νικολάου, Cardiff Ουαλίας
- 9.....Οι 222 Ορθόδοξοι Χριστιανοί Κινέζοι Μάρτυρες και η Ορθοδοξία στην Κίνα σήμερα
- 12.....Συνέδριο Οφφικιάλων και Νεολαίας, Κωνσταντινούπολη 19-22 Μαΐου 2006. Του Δημητρίου Αν. Σαλαπάτα
- 14.....Συμβολή των Γυναικών στο έργο της Θείας Οικονομίας
- 15.....Το Ελληνικό Μεταναστευτικό Ρεύμα τέλη 19ου - αρχές 20ού αιώνα, του Χάρη Μεττή
- 18.....The First Fifteen Days of August and the Christian Orthodox Tradition
- 19.....Centenary of the Foundation of St. Nicholas' Church in Cardiff
- 21.....End of Term Address at St. Cyprian's School
- 22.....Address to Participants in the 21st International Congress of Byzantine Studies
- 24.....Statement concerning the Exhibition of Icons from the Velimezis Collection
- 24.....The Fall of the City of Amorion and its Martyrs, by Bishop John of Amorion
- 26.....Επαφές του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
- 29.....His Eminence Archbishop Gregorios' Diary

ΑΓΙΟΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ἐορτάζεται τήν 27ην Ἰουλίου

Δια χειρὸς Χρήστου Λιόνδα

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ἐορτάζεται τήν 15ην Ἀυγούστου

ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΖΕΡΜΠΙΤΣΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

**ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ**

Ὁ Δεκαπενταύγουστος καί ἡ Ὁρθόδοξη Χριστιανική Παράδοση

«Τὴν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον καὶ προστασίας ἀμετάθετον ἐλπίδα τάφος καὶ νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν ὥς γὰρ ζωὴς μητέρα, πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν, ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον» (Κοντάκιον τῆς ἐορτῆς)

Ἐορτάζουμε καὶ φέτος ἱεροπρεπῶς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές ἐν Κυρίῳ, τὴν Κοίμηση τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ Μητέρας τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Πάντοτε τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας στάθηκε πνευματικὸ στήριγμα, ἀποκούμπι, πηγὴ ἱερῆς χάριτος καὶ ἐλπίδος καὶ ἀσφαλὸς καταφυγῆς γιὰ τοὺς Χριστιανούς. Ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ τὴν προσεφώνησε μὲ τοὺς καταπληκτικοὺς ἐκείνους λόγους «χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ» εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί» (Λουκᾶς, κεφ. Α', 28) μέχρι καὶ τούτῃ τὴν ὥρα, οἱ ἄνθρωποι, Χριστιανοὶ καὶ μὴ, θαυμάζουν, τιμῶν καὶ μακαρίζουν τὴν Παναγία καὶ τὴν θεωροῦν σὰν πρόσωπο ἀγιασμένο καὶ προνομιόχο, πρόσωπο μοναδικό, προορισμένο νὰ διαδραματίσει ρόλο θεῖο γιὰ τὸ Γένος τῶν ἀνθρώπων. Οἱ Χριστιανοὶ οὐδέποτε ἔπαυσαν νὰ τὴν ἐξυμνοῦν καί, κατὰ τρόπο θαυμαστό καὶ ἐμπνευσμένο, νὰ ἐκδηλώνουν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ σεβασμιο καὶ χιλιοτραγουδιόμενο Πρόσωπό τῆς. Τῆς ἀπέδωσαν πάμπολλα ὀνόματα ποὺ κάνουν φανερὴ τούτῃ τὴν μυστικὴ καὶ προσωπικὴ, ὑπαρξιακὴ σχέση τους μὲ τὴν Παναγία. Μερικὰ ὀνόματα στέκουν ἀπαρασάλευτα, ἐκδηλωτικὰ τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς Παναγίας εἰς τὰ σχέδια τῆς θεᾶς οἰκονομίας γιὰ τὴν σωτηρίαν, τὸν ἀγιασμό καὶ τὴν ἀνανέωση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς προνοίας Του πρὸς τὸ Ἀνθρώπινο Γένος. Ἡ Τρίτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Ἐφέσου (431) τὴν ὀνόμασε Θεοτόκο καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἐπαναβεβαίωσε κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν ὅτι ἡ ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρετ εἶναι ἡ Μάνα τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ, ὅπως χαρακτηριστικὰ, ἐπιγραμματικὰ κηρύσσει τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως Ὁ Χριστὸς «ἐγεννήθη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου». Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ἀειπάρθενος. Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ τελεσιουργεῖται ὑπὲρ-λόγον, πέραν καὶ ἔξω ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς ἀνθρώπινης λογικῆς καὶ τῆς φύσεως. Μὲ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ ἐπαναλαμβάνεται-ιερουργεῖται μία νέα δημιουργία. Ἡ πρώτη γίνεται μὲ τὴν δημιουργία τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Ἑῤῥας ἀπὸ τὸ τίποτε μὲ τὸν πηλὸ, τὴν γῆ, καὶ ἡ δευτέρη γίνεται μὲ τὴν θεῖαν χάριν, τὸ σῶμα τῆς Παναγίας γίνεται «τὸ παλάτιον τοῦ πάντων Βασιλέως» καὶ «ὁ θρόνος», μέσα στὸν ὁποῖο κάθισε ὁ Θεῖος Λόγος, κι ἔγινε ἄνθρωπος «καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανετράφη». Κάθε φορὰ ποὺ τὴν προσφωνοῦμε, ἐπαναλαμβάνουμε αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πίστη καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους μέχρι σήμερα. Ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Παναγίας γίνεται γιὰ αὐτὴ «ἡ εὐλογημένη ἐν γυναιξί» συνυπούργησε κατὰ τρόπο μυστηριώδη καὶ μοναδικὸν στὴν ἱερὴ ὑπόθεσις τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπινου Γένους. Ἐγινε ἡ μυστικὴ καὶ ἀνθρώπιν-σαρκινὴ γέφυρα «δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός». Ἐγινε ἡ ὑπερκόσμια κλίμακα «ἡ μετόχουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν», ὅπως χαρακτηριστικὰ ψάλλει ὁ ὕμνωδός τῆς Ἐκκλησίας.

Γιορτάζουμε λοιπὸν καὶ φέτος τὴν μακαρίαν Κοίμηση τῆς Παναγίας Θεοτόκου καί, μαζὶ μὲ τοὺς Αποστόλους, «ἐκ περμάτων συναθοισθέντας εἰς τὸ χωρίον Γεσθημανή» χαίρομε καὶ τιμοῦμε «τὴν ἀκαταίσχυτον προστασίαν τῶν Χριστιανῶν». Τὴν συνοδεύουμε λατρευτικὰ καὶ μυστικὰ, τὴν εὐχαριστοῦμε εὐλαβικὰ καὶ τὴν παρακαλοῦμε ἱκετευτικὰ νὰ μὴ μᾶς ἐγκαταλείπει σὲ ὄρες πειρασμοῦ καὶ ἀδυναμίας, δοκιμασίας καὶ φόβου, ἀλλὰ πάντοτε νὰ εἶναι

«μεσιτεία πρὸς τὸν Ποιητὴ ἀμετάθετη». Καί, ὅπως ἐπενέβη στὸν γάμο τῆς Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, τὸ ἴδιο νὰ ἐνεργεῖ καὶ νὰ μεσιτεύει στὸν Υἱὸν τῆς καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου Χριστὸ γιὰ νὰ μαλακῶνει τοὺς ἀνθρωπίνους πόνους καὶ νὰ στηρίζει μικροὺς καὶ μεγάλους. Νὰ θυμᾶται ὅλες τὶς μητέρες τοῦ κόσμου, γιὰτὶ καὶ ἡ Παναγία ἦτανε μᾶνα καὶ δοκιμάστηκε ἀπὸ τὴν ρομφαία τοῦ πόνου καὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς περιφρόνησις καὶ τῆς ἀσκήμιας τῆς πρόσκαιρης αὐτῆς ζωῆς. Σὰν Μάνα καὶ Παρθένος νὰ προσεύχεται καὶ νὰ σκέπει τὴ Νεολαία ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐξέρι πὼς ἡ Νεολαία εὐκολὰ παρασύρεται ἀπὸ τὸν διάβολο καὶ ἀπὸ τὰ λαμπερὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ πειρασμός αὐξήσε τὶς ἐπιθέσεις του ἐναντίον τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ. Δικαιολογημένα ὁ ὕμνωδός τῆς Ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας ἱκετεύει «Διὸ ἄχραντε Θεοτόκε, αἶε σὺν ζωφόρῳ Βασιλεῖ, καὶ τόκῳ ζωσῶ, πρέσβευε διηγεκῶς, περιφρουρήσαι καὶ σώσαι ἀπὸ πάσης προσβολῆς ἐναντίας τὴν νεολαίαν σου, τὴν γὰρ σὴν προστασίαν κεκτήμεθα».

Ἡ περίοδος τοῦ Δεκαπενταύγουστου συνδέεται, συνοδεύεται μὲ νηστεία καὶ ἐκτενὴ προσευχὴ καὶ ἱερὴ κατάνυξη καὶ χαρμολύπη. Νηστεύουμε γιὰ νὰ προετοιμαστοῦμε νὰ μεταλάβουμε τῶν Ἀχράντων μυστηρίων καὶ νὰ ὑπογραμμίσουμε τὸ γεγονός τοῦ θανάτου τῆς Παναγίας Θεοτόκου. Ψάλλουμε στοὺς Ναοὺς μας τὶς Ἱερὲς Παρακλήσεις, τὴν Μικρὴ καὶ τὴν Μεγάλην, καὶ ἀπευθύνουμε πρὸς τὴν Θεοτόκο λόγους εὐχαριστίας καὶ ἀγάπης, ὕμνους σεβασμοῦ καὶ τιμῆς γιὰ τὴν προσφορά τῆς πρὸς τὸ Ἀνθρώπινο Γένος. Γιὰτὶ στὸ χρόνο τῆς ζωῆς τῆς ἔγινε «τὸ κήρυγμα τῶν Αποστόλων» καὶ μᾶς ἐδίδαξε πολλὰ. Καὶ γιὰτὶ μὲ τὸ θάνατό της παραμένει προστασία καὶ παρηγορία καὶ παράκλησις καὶ στήριγμα γιὰ τοὺς Χριστιανούς. Ἡ ζωὴ της καὶ ἐκεῖνα ποὺ εἶπε ἀποτελοῦν συνεχὴ ἐμπνευση καὶ χαρὰ καὶ αἰώνιο παράδειγμα γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ Παρακλήσεις καὶ οἱ ἀμέτρητοι ὕμνοι ποὺ ἐγράφησαν γιὰ τὴν Παναγία καὶ ἀποθησαύρισε ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία διαρκὴς ὑπενθύμιση τῆς ἐπίδρασης ποὺ ἔσκησε καὶ συνεχῶς ἀσκεῖ τοῦτο τὸ χαριτωμένο καὶ χιλιοτραγουδιόμενο Πρόσωπο ποὺ εἶχε τὸ προνόμιο νὰ φέρει σὰν Μάνα στὸν κόσμον τὸν Θεᾶνθρωπο Χριστό. Ἡ Παναγία παραμένει τὸ ἱερὸ καὶ ἀσφαλὲς καταφύγιον καὶ ἡ παρηγορία τοῦ καθενὸς ἀπὸ μᾶς ποὺ φέρονται τὸ τίμιον ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ. Γι' αὐτὸ γιορτάζουμε καὶ πανηγυρίζουμε μὲ χαρὰ τὴν Κοίμηση τῆς Παναγίας. Μὲ δικαιολογημένην δὲ ἐγκαύχησιν καὶ ἐμπιστοσύνην ψάλλουμε: «καὶ ποῦ λοιπὸν ἄλλην εὐρήσῃ ἀντίληψιν; Ποῦ προσφύγῃ; Ποῦ δὲ καὶ σωθῆι; σωμαί; Τίνα θερμὴν ἔξω βοηθόν, θλίψει τοῦ βίου καὶ ζάλαις, οἴμοι! κλονούμενος; Εἰς σὲ μόνην ἐλπίζω καὶ θαρρῶ καὶ κανχῶμαι καὶ προστρέχω τῇ σκέπῃ σου, σώσον με». Μὲ τὶς πρεσβείας καὶ τὴν ἱερὴ μεσιτεία τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ Μητέρας Σου, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἐλέησε καὶ ὥσπερ τὸν κόσμον Σου, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός. Ἀμήν.

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων
& Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ὁμιλία τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, κατά τήν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου «Συνάντηση στήν Πόλη: τό παρόν καί τό μέλλον» (30 Ἰουνίου 2006)

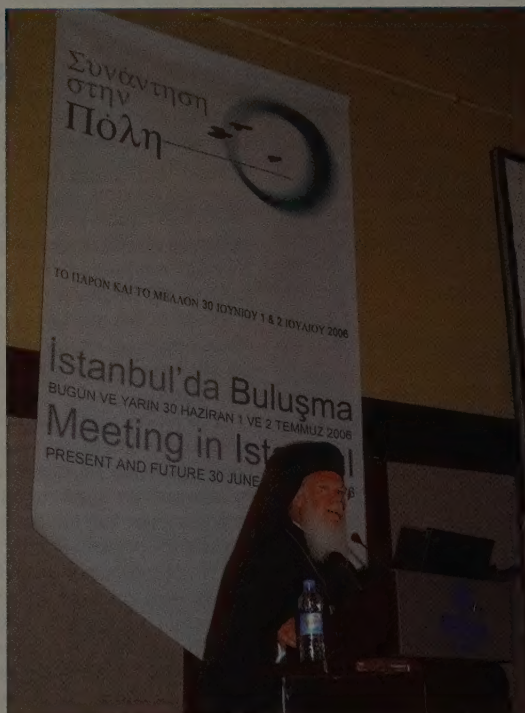
Ἐρωτάτοι ἅγιοι ἀδελφοί, Ἐξοχώτατε κύριε Ὑφυπουργέ μετά τοῦ κ. Πρέσβους καί τοῦ κ. Γενικοῦ Προξένου, Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες.

Τέκνα ἀγαπητά καί εὐλογημένα, συμπολίται ἡγαπημένοι,

Ἀλήθειαν καί εἰρήνην ἀγαπήσατε, λέγει Κύριος ὁ Θεός (Ζαχ. 8, 19). Πρόσταγμα Κυρίου, πηγὴ ζωῆς (Παροιμ. 14, 27).

Τάς δύο ταύτας θείας ἀληθείας καί παραγγελίας λαμβάνοντες ὡς ἀφετηρίαν, χαιρετίζομεν τό παρόν συνέδριον καί τοὺς συγκροτοῦντας αὐτό μέ τήν εὐχήν νά λαλήσωμεν πρὸς ἀλλήλους λόγους ζωῆς ἐν ἀληθείᾳ καί ἀγάπῃ.

Εὐχαριστίας ἐκφράζομεν κατ' ἀρχάς πρὸς τόν μόλις προλαλήσαντα Ἐντιμότατον Δήμαρχον τῆς Πόλεώς μας Δρα κύριον Kadir Topbas διὰ τήν εὐγενῆ χθεσινोβραδυνὴν ὑποδοχὴν καί πλουσιό-

δωρον δεξιῶσιν τῶν συνέδρων, καθὼς καί διὰ τήν προσωπικὴν αὐτοῦ συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου.

Ἄξιοι τιμῆς εἶναι οἱ Ἄρχοντες τῶν πόλεων, ἀπὸ τῆς ἐλαχιστοτάτης μέχρι τῆς μεγίστης. Εἶναι ὅμως ἀσύγκριτος ἡ τιμή, νά εἶσαι πρῶτος πολίτης μιᾶς πόλεως -τῆς Πόλεως!-, τό παρελθόν, τό παρόν καί τό μέλλον τῆς ὁποίας ἔχουν τὰ ὅλως ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά τῆς πόλεώς μας καί τὰς εἰκαζομένας προοπτικὰς τῆς.

Συγχαίρομεν τήν Ὁργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν

τοῦ Συνεδρίου καί εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ μέσης καρδίας τόν Ἐντιμολογιώτατον Πρόεδρον καί τὰ ἔντιμα μέλη αὐτῆς, τοὺς Ἑλλογμωτάτους εἰσηγητὰς τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, τοὺς ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης προσελθόντος συνέδρου, καί πάντας τοὺς καθ' οἷονδῆποτε τρόπον συγκροτοῦντας καί στηρίζοντας τήν εὐλογημένην ταύτην Συνάντησιν.

Ἰδιαίτερος, συγχαίρομεν τόν Σύνδεσμον Ἀποφοίτων Ζωγραφείου καί δὴ τόν Πρόεδρον αὐτοῦ Ἐντιμότατον κ. Παντελὴν Βίγκαν, διὰ τήν πρωτοβουλίαν καί τοὺς κόπους των διὰ τήν ὁργάνωσιν καί διεξαγωγὴν τοῦ Συνεδρίου τούτου.

Ἔχομεν τήν πεποίθησιν, ὅτι συνήλθαμε εἰς κατάλληλον χρόνον καί τόπον, διὰ νά διαλεχθοῦμε ἐπὶ θεμάτων ὑπαρξιακῆς ἐπικαιρότητος καί σπουδαιότητος.

Εἶναι κρίσιμος διὰ πολλὰ ἡ παροῦσα χρονικὴ

συγκυρία. Κρίσιμος διά τούς Ρωμηούς τῆς Πόλεως. Κρίσιμος διά τās μειονότητας γενικῶς. Κρίσιμος ὅμως ἐπίσης διά τε τήν Πόλιν καί διά τήν χώραν μας. Μεταξύ ἄλλων, καί ἐν συσχετισμῷ πρὸς τήν εὐρωπαϊκὴν προοπτικὴν τῆς. Ἡ προοπτικὴ αὐτὴ συναρτᾶται εὐθέως πρὸς δεσμεύσεις καί ὑποχρεώσεις, μεταξύ τῶν ὁποίων προέχουσιν θέσιν κατέχει ἡ διασφάλις τοῦ ἀπαρabiάστου τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων καί ἐλευθεριῶν τῶν μειονοτήτων.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί ἡμεῖς προσωπικῶς ἔχομεν ἐξ ἀρχῆς τοποθετηθῆ εὐθαρσῶς καί ἀπεριφράστως, σαφῶς καί εἰλικρινῶς, ὑπὲρ τῆς εὐρωπαϊκῆς προοπτικῆς τῆς Τουρκίας. Ἔχομεν ὑποστῆ κριτικὴν διά τοῦτο. Ἐμμένομεν. Καί ἀναμένομεν!

Γνωστόν εἶναι ἐπίσης, ἥ, πάντως, ὀφείλει νά εἶναι γνωστόν καί σεβαστόν, ὅτι τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ὡς ἐκ τῆς φύσεως καί τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἔχει ἀρμοδιότητας καί εὐθύνas, πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς πόλεως ταύτης καί τῆς χώρας ἐκτεινομένηs. Ἡ οἰκουμενικότης τοῦ καθ' ἡμᾶς Πατριαρχείου δέν εἶναι ἀπότοκος συμβατικῶν τιῶν ρυθμίσεων τῶν ὑστέρων τούτων χρόνων, οὔτε τίτλος ψιλός καί κενός περιεχομένου. Εἶναι ὑπόθεσις ἐκκλησιολογικῆς οὐσίας καί τάξεως, ἐπέκεινα τῶν ἀπλῶς ἀνθρωπίνων μέτρων καί σταθμῶν εὐρισκομένη. Ἀκριβῶς, διά τόν λόγον αὐτόν, ἡ ἄρνησις τῆς οἰκουμενικότητος τοῦ Πατριαρχείου μας ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄρνησιν καί παραβίασιν οὐσιωδεστάτου συστατικοῦ στοιχείου τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας μας. Ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Νέας Ρώμης, ὁ ἐκάστοτε κατέχων τό ἀξίωμα τοῦ ὁμιλοῦντος, εἶναι βεβαίως ἐν πρώτοις ὁ προεστῶς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἐκαστος Ἐπίσκοπος ὅμως εἶναι ταυτοχρόνως καί τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος, δηλαδή τῆς ὅλης Ἐκκλησίας. Καί μόνον διά τόν λόγον αὐτόν συνάπτονται ἀναποσπάστως ἡ τοπικότης καί ἡ οἰκουμενικότης. Πέραν αὐτοῦ ὅμως, ὅπως εἶναι εἰς ὅλους γνωστόν, ἡ ὀφείλει νά εἶναι, ὡς εἵπομεν, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, καί μόνον ἐκ τοῦ λόγου ὅτι συγκροτεῖται ὑπὸ τῶν ἀνά τήν οἰκουμένην διεσπαρμένων κοινοτήτων του, ὑπὲρ τῶν

ὁποίων ἀσκεῖ τήν εἰς αὐτό ἀνήκουσαν ποιμαντικὴν μέριμναν καί διακονίαν, οὐδεμίαν ἀναλογίαν δύναται νά ἔχη πρὸς τοπικοὺς θρησκευτικοὺς ἡγέτας, σεβαστοὺς μὲν κατὰ πάντα, πλὴν ἐτέρας τάξεως καί ἀρμοδιότητος. Ἐπὶ πλέον: Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὡς ὁ Πρῶτος τῇ τάξει Ἐπίσκοπος τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔχει καί κατὰ τοῦτο δεδομένηs ἀρμοδιότητος καί εὐθύνas, οὐ τās τυχοῦsas. Καί ἀγωνίζεται νυχθημερόν τό

καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, προκειμένου νά ἀνταποκρίνεται εἰς τās συνεχῶς αὐξανομένηs ἀνάγκas καί προσδοκίας.

Τοῦτο οὐδόλως σημαίνει, βεβαίως, ὅτι παραθεωροῦμεν τὰ προβλήματα τῶν Ρωμῶν τῆς Πόλεως. Καί ὄχι μόνον τῶν Ρωμῶν, ἀλλὰ καί ὅλων τῶν ὁμοθρήσκων. Καί ὄχι μόνο αὐτῶν τὰ προβλήματα. Ὑπὸ τήν προοπτικὴν τῶν πέραν τόπου καί χρόνου, ἥτοι ὑπὸ τήν προοπτικὴν τῆς αἰωνιότητος, πάντες οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα βεβαίως «ξένοι καί πάροικοι» εἰς τόν κόσμον τοῦτον. Ὑπὸ τήν προοπτικὴν τῶν δικαιωμάτων ὅμως καί τῶν ὑποχρεώσεων, οὔτε ξένοι ἢ φιλοξενούμενοι εἴμεθα οἱ Ρωμηοὶ εἰς τήν Πόλιν, οὔτε πάροικοι βεβαίως. Γνωρίζομεν καλῶς πόθεν ἐρχόμεθα. Γνωρίζομεν ὁποίων ἀρχῶν καί ἀξιών καί ὁποίας ἱστορικῆς παρακαταθήκης φορέs εἴμεθα. Γνωρίζομεν ποῦ εὐρισκόμεθα, πῶς διάγομεν. Τό μέλλον εἶναι μὲν ἀνθρωπίνως ἀόρατον, ὄχι ὅμως καί ἀπαλλακτικόν τῶν εὐθυνῶν μας διά τὰ παρόντα καί τὰ ἐρχόμενα. Καί ἐδῶ ἀκριβῶς εὐρίσκεται, νομίζομεν, τόσον ἡ δικαίωσις, ὅσον καί ἡ ἰδιαίτερα ἐπικαιρότης καί σημασία τοῦ Συνεδρίου, ὅπως τό εἶπαμε

ἤδη.

Χαίρομεν διαπιστοῦντες, ὅτι ἐν ὄψει τοῦ παρόντος Συνεδρίου διεξήχθησαν ἐπιστημονικά ἔρευνα ἐπὶ ζωτικῆς σημασίας θεμάτων, τόσον εἰς Πανεπιστήμια τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ ἀπὸ κοινοῦ. Ἰδίως τὸ τελευταῖον τοῦτο γεγονός ἐξαίρομεν καὶ ἐπαινοῦμεν, θεωροῦντες αὐτὸ ἄξιον ἐνθαρρύνσεως καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἡ παρουσίασις τῶν πορισμάτων τῆς ἐρευνητικῆς αὐτῆς ἐργασίας καὶ συνεργασίας, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιολόγων εἰσηγήσεων, θὰ ἀποτελέσουν ἀναμφιβόλως σταθερόν βάθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ διεξαγωγή ἀντικειμενικοῦ διαλόγου ἀληθείας, εὐθύνης καὶ προοπτικῆς.

Συνέδρια ὑψηλῶν ἐπιστημονικῶν ἀξιώσεων ὡς τὸ παρόν, δέν ἔχουν λόγον ἀποκρύψεως τῆς ἀληθείας καὶ μὴ ὁμολογίας τῶν προβλημάτων εἰς τὴν πραγματικὴν φύσιν καὶ ἔκτασίν των. Ἄλλωστε, ἀκόμη καὶ ἂν σιωποῦν οἱ ἄνθρωποι, οἱ λίθοι κρᾶζου καὶ ἀπὸ τῶν τάφων ἀναπέμπεται στεγαγμός.

Παρακαλοῦμεν, πάντως, νὰ τηρήσουμε ἐν προκειμένῳ τὴν ὅχι μὲν εὐκολον, πλὴν ἀναγκαίαν συμπεριφορὰν καὶ συμβουλὴν τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου, τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ ὁποίου μόλις χθὲς ἐωρτάσαμεν: Συνεχίζω, γράφει, τὸν ἀγῶνα, «τά μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος» (Φιλίπ. 3, 13).

Τοῦτο λέγομεν, ἀπευθυνόμενοι εἰδικώτερον πρὸς τοὺς ἄλλοτε κατοίκους τῆς Πόλεως, τὰ ἡγαπημένα τέκνα τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὰ προσελθόντα ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς διασπορᾶς αὐτῶν ἀνά τὴν ὑφήλιον. Ὡς καὶ εἰς ἄλλην ἀνάλογον περίπτωσιν εἴπομεν, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ὑποδέχεται καὶ κατασπάζεται ὑμᾶς τοὺς «ἐκ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἐως» ἐλθόντας ἐδῶ εἰς τὴν πνευματικὴν σας ἐστίαν, ὡς πρὸς ἄλλην Σιών.

Ἦλθετε, ὅπως προσέτρεξαν τότε οἱ Μυροφόροι εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Διδασκάλου. Ὅχι ἀσφαλῶς διὰ νὰ φέρετε εἰς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἐπιτάφια ἀρώματα, ὅπως ἐκεῖναι, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνετε ἐκ νέου μάρτυρες τῆς ζωῆς μας τῆς σταυροαναστασίμου.

Τὸ ἀπόδημα τέκνα τῆς τὰ ἐνθυμεῖται πάντοτε ἡ

Μήτηρ Ἐκκλησία, εἰς κάθε στιγμὴν καὶ εἰς κάθε περιστάσιν τῆς ζωῆς των καὶ τῆς ζωῆς τῆς, τὰ ἐνθυμεῖται καὶ εἰς τὴν χαρὰν τῆς καὶ εἰς τὴν λύπην τῆς.

Κοινὰ τὰ συναισθήματα. Τὸ μαρτύριον. Ἡ μαρτυρία. Καὶ ἡ διαμαρτυρία! Πλὴν ὅμως, ἅς συνομιλήσουμε καὶ ἅς ἀγωνισθοῦμε «ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης» (Β' Κορ. 6, 7). Στόχος εἶναι τὸ μέλλον. Καὶ τὸ μέλλον μόνον κοινόν δύναται νὰ εἶναι. Κοινόν καὶ μετὰ τοῦ συνόλου τῶν κατοικούντων εἰς τὴν χώραν ταύτην. Κοινόν, δι' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄλλως, δέν ὑπάρχει μέλλον. Ζητούμενον πρῶτον καὶ κύριον εἶναι, ἐπομένως, ἡ ἀπὸ κοινοῦ οἰκοδομὴ τοῦ μέλλοντος τούτου.

Οἱ ἐδῶ ἐναπομένοντες Ρωμηοί, ὡς καὶ πάντες οἱ τῶν λοιπῶν μειονοτήτων, ἔχομεν δικαίωμα εἰς τὸ μέλλον τοῦτο. Καὶ εὐελπιστοῦμεν, ὅτι πᾶσα Πολιτεία, σχεδιάζουσα τὸ μέλλον τῆς με νηφαλιότητα καὶ ὀρθοφροσύνην, πέραν τῶν φανατισμῶν καὶ τῶν προκαταλήψεων καὶ τῶν προσκαίρων καὶ ματαίων σκοπιμοτήτων, θὰ θέτῃ τοὺς προγραμματισμούς τῆς ὑπὸ τὸ φῶς, καρπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ἀγαθωσύνη, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια (Ἐφεσ. 5, 9).

Καὶ με τὴν προσδοκίαν αὐτὴν, εὐχαριστοῦμεν καὶ ἄλιν, συγχαίρομεν πάντας καὶ εὐλογοῦντες τὸ Συνέδριον τοῦτο προσβλέπομεν εἰς τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματά του.

Καλῶς ἦλθατε, λοιπόν, εἰς τὴν πόλιν τῶν πόλεων, τὴν πόλιν σας, τὸν τόπον μας - ἐδῶ ὅπου ὅλα σιωπηλὰ μαρτυροῦν κατὰ τρόπον ὑποβλητικόν τὴν παρουσίαν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ἀναριθμητῶν Ρωμηῶν, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν, ἐμεγαλουργήσαν, ἐδοξάσθησαν καὶ ἐταπεινώθησαν. Καὶ οἱ ὁποῖοι, πέραν τῶν ἀνθρώπων, ἐναποθέτουν τὸ μέλλον των εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐργάζονται διὰ τὸ μέλλον αὐτὸ ἥδη ἀπὸ τοῦ παρόντος, με ἐλπίδα καὶ πίστιν καὶ αἰσιοδοξίαν. Αὐτὸ θὰ κἀν καὶ τὸ Συνέδριόν μας. Καλὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἄλιν, καὶ σᾶς ἀσπαζόμεθα ὅλους πατρικῶς καὶ σᾶς μεταφέρομεν τὴν στοργὴν καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Μητέρας σας Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, CARDIFF ΟΥΑΛΙΑΣ

Αγαπητοί μας,

Εφέτος συμπληρώνονται εκατόν χρόνια από την ανέγερση, στην ωραία πόλη και πρωτεύουσα της Ουαλίας, Cardiff, του μεγαλοπρεπούς Ελληνικού Ορθόδοξου Ναού, του αφιερωμένου στον προστάτη των ναυτιλλομένων Άγιο Νικόλαο, Επίσκοπο Μύρων της Λυκίας τον Θαυματουργό. Και τούτο γιατί η πόλη αυτή της Ουαλίας υπήρξε, τόσο κατά τον δέκατο ένατο, όσο και στο πρώτο τουλάχιστον ήμισυ του εικοστού αιώνα, κέντρο μεγάλης εμπορικής δραστηριότητας του ακμάζοντος τότε εμπορικού ναυτικού της πατρίδος μας, κατά δε τη διάρκεια του πρώτου και του δεύτερου, κυρίως, παγκοσμίου πολέμου η πόλη και το λιμάνι του Cardiff συγκέντρωνε, ως ναύσταθμος, χιλιάδες ανδρών του πολεμικού μας ναυτικού.

Όπως όλοι, βέβαια, γνωρίζουμε, η Ελληνική Ορθόδοξη Κοινότητά μας του Cardiff είχε επίσημα ιδρυθεί το 1903, τα δε εγκαίνια του Ναού εγένοντο από τον αείμνηστον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Κύριλλο Γ' στις 24 Απριλίου 1919, όμως η ανέγερσή του είχε πραγματοποιηθεί το 1906 "δι' εισφορών των εν Cardiff, Barry και Newport Εφοπλιστών Πλοιάρχων παρεπιδημούντων ορθοδόξων Ελλήνων και ναυτιλλομένων", όπως αναφέρεται στην αναμνηστική πλάκα για τη θεμελίωση του Ναού. Αξίζει δε εδώ να αναφέρουμε απόσπασμα του πατριαρχικού σιγillίου, υπογραφομένου από τον αοιδιμον Οικουμενικόν Πατριάρχη Ιωακείμ Γ', με ημερομηνία "έν έτει σωτηρίω 1903, κατά μήνα Ιούνιον, ηπηνεμύσεως Αης", σχετικά με την ίδρυση της Κοινότητος:

"Οι εν τη πόλει Κάρδιφ της Αγγλίας (sic) οικούντες, ευσεβείς και Ορθόδοξοι χριστιανοί, οι την εθνικήν μεν καταγωγήν Έλληνες, τω πνεύματι δε τέκνα αγαπητά της ημών Ορθοδόξου του Χριστού Εκκλησίας, ζήλου ενθέου εμφορούμενοι, και τα πατρώα τίμια αγαθά, θρησκείαν τε και γλώσσαν και ιεράς παραδόσεις περισώσαι εν εαυτοίς και τηρήσαι απαρεγκλίτως αφιέμενοι, πρώτον μεν υπό την πνευματικήν ηγεσίαν του αιδεσιμωτάτου ιερέως κυρ Ιωάννου Γεωργιάδου, ιδίαν συνεστήσαντο χριστιανικήν Ορθόδοξον Κοινότητα και ιερόν έπηξαν οίκον της του Θεού λατρείας ως κέντρον θρησκευτικού

και πνευματικού βίου, συνενούν μεν αυτοίς τώ αρρήκτω της αδελφικής αγάπης συνδέσμω, στερούν δ' αυτοίς εν τη πίστει και τοις έργοις της πίστεως".

Θα θέλαμε δε εδώ να σημειώσουμε τα τρία στοιχεία που αναφέρονται στο πιό πάνω απόσπασμα του Πατριαρχικού αυτού σιγillίου: Θρησκεία, γλώσσα, ιερές παραδόσεις, τα οποία οφείλουμε εμείς οι Έλληνες Ορθόδοξοι που ζούμε στην ξενιτιά να τηρούμε "απαρεγκλίτως", γιατί πρόκειται για "πατρώα τίμια αγαθά". Και για να το επιτύχουμε αυτό πρέπει απαραίτητα να εμφορούμαστε "ζήλου ενθέου", που σημαίνει ότι ο ενθουσιασμός, με τον οποίο υπηρετούμε τα κοινά, αποτελεί ένα από τους πιό βασικούς παράγοντες στην πρόοδο των κοινοτικών μας πραγμάτων, εγγυώνται δε τη συνέχεια και την συνέπεια που πρέπει να διέπουν τις δραστηριότητες των οργανωμένων Κοινοτήτων μας και της εν γένει ζωής της Ομογένειας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία όπου επεκτείνεται η κανονική δικαιοδοσία της Επαρχίας αυτής του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Αναφέρουμε, όμως, για την ιστορία, αλλά και γιατί το γεγονός αυτό είχε στη διαδρομή του χρόνου ιδιαίτερη σημασία για την Κοινότητά μας του Αγίου Νικολάου, Cardiff, και των άλλων Ελληνικών Ορθοδόξων Κοινοτήτων του Ηνωμένου Βασιλείου, το πρακτικό των εγκαίνιων του νεόδμητου ομώνυμου Ναού μας: "Σήμερα, την 24/6 Απριλίου 1919, ημέραν Κυριακήν, Η Α. Μακαριότης ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Κύριλλος, ευρισκόμενος εις Αγγλίαν ως πρόεδρος της πολιτικής αποστολής της Κύπρου, αποτελουμένης εκ των Ελλήνων βουλευτών αυτής και ελθούσης εις την Μ. Βρετανίαν όπως εξαιτήσωνται την μετά της Μητρος Ελλάδος ένωσιν της Κύπρου, κληθείς υπό της Ελληνικής Κοινότητος Κάρντιφ, ετέλεσε τα εγκαίνια του ιερού Ναού Αγίου Νικολάου συνιεργούντων αυτών των Πανοσιολογιωτάτων Αρχιμανδριτών Αγαθαγγέλου Μοσχοβάκη της εν Λονδίνω Ελληνικής Εκκλησίας και Γενναδίου Θέμελη της εν Κάρντιφ Ελληνικής Εκκλησίας, αδελφική παρακλήσει της Αγίας Εκκλησίας της Ελλάδος. Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου εύχεται εις την Κοινότητα Κάρντιφ παν αγαθόν και πέποιθεν ότι υπό την διοίκησιν του φιλελευθέρου Έθνους ενω ζει,

θα έχη ελεύθερον στάδιον να αναπτύξη επ' αγαθώ της ελληνικής πατρίδος όλας τās πατρώας αρετās αίτινες από των αρχαιοτάτων χρόνων χαρακτηρίζουσι την φυλήν μας. Η κυπριακή αποστολή, ευχαριστούσα μετά της Α. Μακαριόττης δια την εδώ τιμητικήν δεξίωσιν της Κοινότητος Κάρντιφ, διαβιβάζει επ' ελπίδι ταχείας εθνικής αποκαταστάσεως, προς όλους τους Έλληνας του Κάρντιφ, χαιρετισμόν αδελφικής αγάπης". Ακολουθούν δε οι υπογραφές του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου, των Αρχιμανδριτών Αγαθαγγέλου Μοσχοβάκη και Γενναδίου Θέμελη, του ιεροδιακόνου κ. Φιλοθέου Ιερείδη, του Προέδρου της Κοινότητος Κάρντιφ, Γ. Δεπάστα, και των Μελών: Ν. Κάκαρη, Ι. Χαδούλη, Βογιατζίδη, Α. Μυλωνά.

Σήμερα η ιστορική ελληνορθόδοξη Κοινότητα του Cardiff, αποτελείται όχι από εφοπλιστές και ναυτιλομένους Έλληνες αλλά, από μετανάστες δεύτερης και τρίτης γενεάς από την Μεγαλόνησο Κύπρο και άλλα μέρη του Ελληνισμού οι οποίοι συνεχίζουν να οικοδομούν στα έργα των πρωτοπόρων μεταναστών που ίδρυσαν την Κοινότητα αυτή. Όλοι εμείς αποτίουμε τον επιβεβλημένο φόρο τιμής προς όλους εκείνους, οι οποίοι "ζήλου ενθέου εμπορούμενοι", συνέπηξαν αρχικά την Κοινότητα, ανήγειραν ακολούθως τον μεγαλοπρεπή Ναό του Αγίου Νικολάου, τέλεσαν στη συνέχεια τα εγκαίνιά του, αλλά κυρίως και προπάντων συνέβαλαν αποφασιστικά, τόσο υλικά όσο και ηθικά, στην εδραίωση και την πρόοδο της Κοινοτήτάς μας αυτής, "επ' αγαθώ της ελληνικής Πατρίδος", καλλιεργώντας και αναβαθμίζοντας συνεχώς και αδιαλείπτως "όλας τās πατρώας αρετās".

Με την ευκαιρία, λοιπόν, των εορταστικών εκδηλώσεων που οργανώνονται για την συμπλήρωση εκατό χρόνων από της ανεγέρσεως του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου, Cardiff, απευθύνουμε θερμόν πατρικό χαιρετισμό και τις ευλογίες της Εκκλησίας, αλλά και την ευαρέσκειά και ημών προσωπικώς και της καθ' ημάς Ιεράς Αρχιεπισκοπής προς όλους όσους είχαν την έμπνευση να οργανώσουν τις εκδηλώσεις αυτές: προς τον Ιερατικώς Προϊστάμενο της Κοινοτήτος, Πανοσιολογιώτατον Αρχιμανδρίτη κ. Ιάκωβο Σάββα, τον Πρόεδρο της Εκκλησιαστικής Επιτροπής της Κοινοτήτος Αξιότιμο κ. Γεώργιο Αρακά, την Πρόεδρο της Βοηθητικής Αδελφότητος Κυριών και Δεσποινίδων "Η Ζωοδόχος Πηγή", κα Αικατερίνη Λάντζου, τον Πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας κ. Παναγιώτη Wall, τον Πρόεδρο της Ελληνοκυπριακής Αδελφότητος Cardiff κ. Κενδέα Χαλιό, και τα εκλεκτά Μέλη των Συμβουλίων τους. Ιδιαίτερα επίσης χαιρετίζουμε και συγχαιρούμε και μνημονεύουμε όλους εκείνους τους πιστούς, άνδρες και γυναίκες, οι οποίοι κατά καιρούς έζησαν και εκκλησιάστηκαν και ποικιλότροπα συνέβαλαν για την πρόοδο της Κοινοτήτας αυτής. Με την ευλάβεια και τη γενναιοδωρία τους την κρά-

τησαν ανοιχτή και ζωντανή μέχρι και τούτη την ώρα που βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση κι έχουμε το προνόμιο να εορτάζουμε τα εκατοντάχρονά της. Χάρη δε επίσης στον ενθουσιασμό και την φιλογένεια της σημερινής Γενεάς ο Ναός και το Πρεσβυτερείον όχι μόνο μένουν ανοικτά, αλλά και ανακαινίσθησαν εκ βάθρων και ιεροστολίστηκαν κατά τρόπο θαυμάσιο και υποδειγματικό. Έτσι, και η Κοινότητα και ο πιστός λαός αυτής συνεχίζουν τις δραστηριότητές τους και μας ενθαρρύνουν ότι η τοπική αυτή Κοινότητα μπαίνει με τους καλύτερους οινούς στη δεύτερη Εκατονταετηρίδα της ιστορικής της πορείας και συν Θεώ θα συνεχίσει να διακονεί τους Ορθοδόξους Χριστιανούς της περιοχής και όλης της Ουαλίας. Συγχαιρούμε και πάλιν από καρδιάς τους Άρχοντες και τον ευσεβή λαό της Ενορίας Αγίου Νικολάου Cardiff για όλα όσα έκαναν ώστε να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση της εξαιρετικής αυτής πρωτοβουλίας των Εορταστικών Εκδηλώσεων της 100ετίας.

Οι επετειακοί δε αυτοί εορτασμοί, αγαπητοί μας Συνεργάτες στον Αμπελώνα του Κυρίου, έχουν διπλό σκοπό: Να τιμηθούν όλοι, όσοι μέχρι σήμερα είχαν προσφέρει τις πολύτιμες υπηρεσίες τους στην ίδρυση, την στερέωση και την εν γένει προκοπή και πρόοδο των Κοινοτήτων μας. Ταυτόχρονα, όμως, μακροπρόθεσμοι στόχοι των εκδηλώσεων αυτών πρέπει να είναι ο παραδειγματισμός των επερχομένων γενεών της Ομογένειας, ώστε όχι μόνο να κρατήσουμε ζωντανά και δημιουργικά όσα έχουν δημιουργήσει οι πρόγονοί μας, αλλά και να τα επαυξήσουμε και να τα εμπλουτίσουμε συνεχώς με τις δικές μας πράξεις και τις πρωτοβουλίες, τις δραστηριότητες και την έμπρακτη και ενεργουμένη αγάπη μας προς την Εκκλησία, την Πατρίδα, την χώρα που μας φιλοξενεί, και να πραγματοποιούμε με τον ενθουσιασμό και τις δραστηριότητές μας τους οραματισμούς μας για τα καλά και ωφέλιμα για τους ανθρώπους έργα και για την δόξα του Τριαδικού Θεού. Και θα το επιτύχουμε αυτό τόσο με τη δικιά μας εργασία, όσο κυρίως αν διδάσκουμε τα παιδιά και τη νεολαία μας το ιστορικό παρελθόν και τα ενθαρρύνουμε και ποδηγετούμε ώστε να μετέχουν στα κοινά, έμπρακτα, αφοσιωμένα και δημιουργικά.

Συγχαιρούμε, λοιπόν, κι ευχαριστούμε όλους σας για την οργάνωση των εορταστικών κοινοτικών αυτών εκδηλώσεων. Ευχόμενοι δε πλήρη επιτυχία στις φιλότιμες αυτές προσπάθειές σας, σε όλους σας δε υγεία και την επιστάσιν του Αγίου Θεού στα έργα σας, διατελούμε μετά πολλής εν Κυρίω αγάπης και θερμών ευχών.

**Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος
Μάιος 2006**

Οι 222 Ορθόδοξοι Χριστιανοί Κινέζοι Μάρτυρες και η Ορθοδοξία στην Κίνα σήμερα

Στις αρχές του καλοκαιριού οι πιστοί ενθυμούμαστε την δράση και τα έργα των Αποστόλων, αλλά και την συνολική πολύτιμη προσφορά τους. Όλοι οι ενάρτεροι της Εκκλησίας μας εργάστηκαν κηρύσσοντας το Ευαγγέλιο και μιλώντας για την αγάπη προς τον πλησίον μας, την μέλλουσα κρίση, την μετάνοια, αλλά και για την ανάσταση.

Αναφέρομαι στην μνήμη των 222 Κινέζων Μαρτύρων της Εκκλησίας μας, που εορτάζεται την 11ην Ιουνίου από τους εναπομείναντες πιστούς Κινέζους στην μακρινή εκείνη χώρα. Είναι καταπληκτικό που ακόμη και σήμερα μετά από τόσους διωγμούς και δυσκολίες υπάρχει η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Κίνα.

Μια σύντομη έρευνα στα περασμένα μας οδηγεί στις αρχές του 20ου αιώνα, σε μια περίοδο διωγμών και βίαιων γεγονότων όπου οι Κινέζοι Χριστιανοί βασανίστηκαν και θανατώθηκαν μέσα στα νοικοκυριά τους και στους δρόμους του Πεκίνου εξαναγκαζόμενοι να λατρεύουν τα είδωλα και να προδώσουν τον Χριστό. Πολλοί Ρώσοι απόγονοι παλαιότερων ιεραποστολών της έκτασης Αλπασίν της Ρωσίας κατακρεουργήθηκαν μαζί με τους Κινέζους Χριστιανούς όμοιούς τους. Τα φρικτά βασανιστήρια που υπέστησαν οι πιστοί αδελφοί μας του Πεκίνου την 11ην Ιουνίου του 1900 δεν περιγράφονται, αφού οι φανατισμένοι οπαδοί των Μπόξερ καρατομούσαν και διασκόρπιζαν τα σώματα των αθών ανθρώπων της ιεραποστολής του Πεκίνου. Οι Μπόξερ ήταν ένας φοβερός παρακρατικός σύνδεσμος, μία οργάνωση που σκοπό είχε να εξοντώσει οτιδήποτε ξένο υπήρχε στην Κίνα. Ήταν πολεμιστές με κάποια σχετική μύηση στις πολεμικές τέχνες και πίστευαν ότι είχαν υπερφυσικές ικανότητες και άλλα προσόντα. Σαν αφορμή η αντίδρασή τους ξεκίνησε με ένα αντι-ρωμαιοκαθολικό αίσθημα και μετέπειτα σαν εθνικιστική επαναστατική οργάνωση. Οι Χριστιανοί ήταν υποχρεωμένοι να προσκυνήσουν βουδιστικά ομοιώματα προκειμένου να γλυτώσουν την ζωή τους.

Οι πρωτοχριστιανικοί χρόνοι στην Κίνα φαίνεται ότι αρχίζουν ήδη από τον Απόστολο Θωμά, αλλά δεν υπάρχει κανένα επιστημονικό πειστήριο που να το υποστηρίζει, παρά μόνον η προφορική παράδοση. Μια επιγραφή του 635 μ.Χ. χαράχτηκε στα κινεζικά και συριακά στην πρωτεύουσα του Μέσου Βασι-

λείου Τσαγκάν, όπου μαρτυρεί την ύπαρξη Περσών Νεστοριανών Ιεραποστόλων. Η Ρ. Καθολική Εκκλησία εμφανίζεται τον 14^ο αιώνα στην Κίνα για πρώτη φορά. Η Εκκλησία μας αρχίζει τα πρώτα της βήματα μέσω της ρωσικής ορθόδοξης ιεραποστολής περί το 1723, όταν οι Κινέζοι ηγεμόνες της εποχής εκείνης επέτρεψαν την μετατροπή ενός βουδιστικού ναού σε Ορθόδοξη Εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Και αυτό γιατί οι Ρώσοι Χριστιανοί που ενσωματώθηκαν στην κινεζική αυλή ήταν αιχμάλωτοι, αλλά σιγά-σιγά κατάφεραν να κερδίσουν την εύνοια του Κ'ανγκ - Χι (K'ang Chi) ηγεμόνα της μαντζουριανής δυναστείας. Όταν πλέον ανακαλύφτηκε ο αληθινός ρόλος των δυτικών εκκλησιών στο έδαφος της Κίνας, τότε ξέσπασε ένας μεγάλος διωγμός εναντίον των υπολοίπων Χριστιανών για 120

περίπου χρόνια. Οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί κατάφεραν να οδηγήσουν αρκετούς υψηλόβαθμους αξιωματούχους στην Ορθοδοξία, αφού η μετρημένη και κόσμια συμπεριφορά τους, αλλά και οι καλές σχέσεις με τους Κινέζους, υπερασπίστηκαν την πρώτη μικρή Ορθόδοξη Κοινότητα. Αργότερα ο Θεός ευλόγησε την Ορθόδοξη Εκκλησία να αυξηθεί και σε άλλες πόλεις της Κίνας και της Μαντζουρίας. Μέχρι τότε δεν υπήρχε κανένα ουσιαστικό πρόβλημα στις επαφές μεταξύ της Ορθόδοξης Εκκλησίας και κράτους.

Η ξενοφοβία των μανδρινών απέναντι στους νεωτεριστές υποστηρικτές της εποχής δημιουργήσε μία άσχημη αντίδραση από πλευράς των συντηρητικών Κινέζων, που οδήγησε σε ένα πολιτικό αδιέξοδο. Η εμφάνιση και η ενδυνάμωση των δυτικών στρατευμάτων στο Πεκίνο επιδείνωσε την όλη φορτισμένη ατμόσφαιρα. Έτσι την 10η Ιουνίου του 1900, την παραμονή της μεγάλης σφαγής, κολλήθηκαν προκηρύξεις στους τοίχους του Πεκίνου καλώντας τον ήσυχο, απλό και καλοσυνάτο κινεζικό λαό, να καταδιώξουν και να φονεύσουν όλους του Χριστιανούς του Πεκίνου. Οι περισσότερες εκκλησίες καταστράφηκαν, όλα τα κτίσματα και η ρωσο-κινεζική βιβλιοθήκη με το τυπογραφείο των 30.000 κινεζικών γραμμάτων πυρπολήθηκαν. Οι λίγοι Ρώσοι Ιεραπόστολοι κατάφεραν να μεταναστεύσουν στην Σαγκάη για να σωθούν. Από τους χίλιους περίπου Ορθόδοξους πιστούς της Κοινότητας του Πεκίνου οι

τριακόσιοι δοκίμασαν την σκληρότητα του ανθρωποφάγου αντίχριστου. Πολλοί είναι οι Ανώνυμοι Μάρτυρες, αλλά μόνο οι 222 από αυτούς τιμώνται, κατά την παράδοση.

Ο πρώτος Κινέζος Ιερομάρτυρας είναι ο Άγιος Μητροφάνης που είναι και ο πρώτος Κινέζος Ιερέας της ιεραποστολής του Πεκίνου. Η οικογένειά του μαρτύρησε και ομολόγησε την αφοσίωσή της στο Χριστό, η πρεσβυτέρα του Τατιάνα, ο υιός του Ησαΐας, ο μικρότερος Ιωάννης και η νύφη του Μαρία η οποία διευκόλυνε αρκετούς Χριστιανούς να ξεφύγουν, είχε μαρτυρικό τέλος κοντά στον ναό της Παναγίας. Παραθέτω κάποια από τα ονόματα των Κινέζων Μαρτύρων όπως τα κατέγραψε ο Αρχιεπίσκοπος Ιλარიών της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας της Διασποράς του Σύνδεν - Αυστραλίας:

Ο Πρεσβύτερος Μητροφάνης,

Οι δούλοι του Θεού: Τατιάνα, Ησαΐας, Μαρία, Παύλος, Ιωακείμ, Ιννοκέντιος, Ελένη, Ευμένιος, Κλήμης, Ματθαίος, Ματρώνα, Βίτος, Νικηφόρος, Βάσσα, Ελένη, Κατερίνα, Ναντέζντα, Αλέξης, Βονιφάτιος, Στέφανος, Συμεών, Κατερίνα, Μούζα, Μαρίνα, Άννα, Πέτρος, Ευθύμιος, Μαρία, Αλέξανδρος, Αλέξης, Σωσσάνα, Αλέξης, Ευθύμιος, Αθανάσιος, Αγάθα, Όλγα, Σέργιος, Αθανάσιος, Βαρβάρα, Μύρων, Μαρία, Μάρθα, Αναστασία, Ευδόκιος, Λιουμπόβ, Ιωσήφ, Δωροθέα, Αναστασία, Καπίτων, Παρασκευή, Βίκτωρ, Μαρίνα, Πέτρος, Απισία, Ακυλίνα, Φίλιππος, Άννα, Αλέξης, Θέκλα, Θεόδωρος, Ελισάβετ, Τατιάνα, Ηλίας, Ελένη, Μηνωδώρα, Ανδρέας, Άννα, Ιωάννης, Δαρείος, Μαρία, Σέργιος, Ιωάννης, Αλέξανδρος, Λέων, Σάββας, Σαμπών, Άννα, Ία, Παύλος, Νικόλαος, Ιωσήφ, Ελένη, Δαυνίλ, Τρόφιμος, Κατερίνα, Γρηγόριος, Άννα, Ματρώνα, Μηνάς, Ευθύμιος, Φεβρόνιος, Ακυλίνα, Άννα, Παύλος, Ειρήνη, Ιωνάς, Στέφανος, Άννα, Αντώνιος, Ζωή, Καπιτολίνα, Αγάθα, Ακυλίνα, Ευγένιος, Θεόδωρος, Μιχαήλ, Ελένη, Ολυμπιάδα, Όλγα, Φεβρόνιος, Άννα, Νίκων, Ανδρέας, Πέτρος, Ιωνάς, Δαρείος, Ησαΐας, Άννα, Άννα, Νικόλαος, Αλέξης, Ευθύμιος, Στέφανος, Κύρος, Ειρήνη.

Τα παιδιά: Σοφία, Ναντέζντα, Αγάθη, Κύριλλος, Αρτέμιος, Φιλήμων, Ιωάννης, Ανυσία, Μελανία, Αγκρίμιος, Ευδοκία, Παύλος, Ευγένιος, Κύρος, Πελαγία, Μαρία, Σάββας, Νείλος, Μαρία, Ελένη, Σύρα, Μηνάς, Γερμανός, Βέρα, Ματθαίος, Ναντέζντα, Ιωάννης, Σέργιος, Ανανίας, Πελαγία, Θωμάς, Θεόκτιστος, Άννα, Ιουλίτα, Σωφρόνιος, Νικόλαος, Ιωάννης, Θεοδόσιος, Μάρκος, Ιωάννης, Ευδόκιμος, Μαύρα, Ιωάννης, Μακρίνα, Ιωάννης, Άννα, Αθανάσιος, Ευπραξία, Πρόχωρ, Ναταλία, Αλέξανδρος, Ανδρέας, Ευστολία, Κήφ, Ευθυμία, Μαρία, Μαρία, Νίνα, Βασίλειος, Ελένη, Συμεών, Αγάθη, Ιουλιανή, Λουκία, Στέφανος, Ευδοκία, Νικήτας, Μιχαήλ, Μαρία και Ιωάννης.

Αργότερα ο Αρχιμανδρίτης Ιννοκέντιος Φιγκουρόφσκυ της Ρωσικής Εκκλησίας χειροτονήθηκε Επίσκοπος του Πεκίνου και προσπάθησε να μεταφράσει για πρώτη φορά λειτουργικά και κατηχητικό υλικό στην κινεζική γλώσσα. Πολλές εκκλησίες ξανακτίστηκαν, αλλά πολλοί Ρώσοι μετανάστευσαν από την Κίνα στο εξωτερικό το 1949 με τον ερχομό του κομμουνισμού. Ο γνωστός Άγιος Ιωάννης (Μαξίμωβιτς) επίσκοπος της Σαγκάης έφυγε επίσης εκείνη την περίοδο για την Αμερική, μαζί με άλλους Ρώσους πιστούς. Η Εκκλησία στην Κίνα κάτω από τις συνεχείς πιέσεις της Κινεζικής Κυβερνήσεως, ζήτησε την αυ-

τονομία της από την Ρωσική Εκκλησία, όταν ο Αρχιμανδρίτης Βασίλν Γιάο (Yao) χειροτονήθηκε στην Μόσχα ως ο πρώτος Κινέζος Επίσκοπος του Πεκίνου και ο Συμεών Ντου (Du) ως ο πρώτος Κινέζος Επίσκοπος Σαγκάης. Η "λεγόμενη αυτονομία" της Κινεζικής Εκκλησίας δόθηκε τελικά από το Πατριαρχείο της Μόσχας το 1957. Οι δύο Επίσκοποι κοιμήθηκαν το 1960 και από τότε η "αυτόνομη" Κινεζική Εκκλησία δεν είχε άλλους ιθαγενείς Κληρικούς για να συνεχίσουν το έργο της. Οι πιστοί περιορίστηκαν πλέον να προσεύχονται στα σπίτια τους, χωρίς Μυστήρια, Εξομολόγηση, Θεία Ευχαριστία, και πνευματική καθοδήγηση. Οι τελευταίοι γέροντες Κινέζοι Κληρικοί κοιμήθηκαν, άλλοι μετανάστευσαν στο εξωτερικό και μόνο τέσσερις είναι εν ζωή. Ο Πρεσβ. Ηλίας Βεν (Wen) ηλικίας 108 ετών που διαμένει στην Αμερική, ο Πρεσβ. Μιχαήλ Βανγκ (Wang) με τον πρωτοδιάκονο Ευάγγελο Λου (Lu) που διαμένουν στην Σαγκάη και που υπέφεραν πολλά κατά τη διάρκεια της πολιτιστικής επανάστασης, Ο Πρωτοπρεσβ. Μιχαήλ Λι (Lee) μετανάστευσε στην Αυστραλία, όπου και υπηρετεί σαν πνευματικός πατέρας στον ρωσο-κινεζικό ιεραποστολικό σύλλογο στο Σύνδεν. Τέσσερις είναι οι σημερινές υπάρχουσες ενορίες που έχουν Ναούς, αλλά στερούνται Ιερέων για να τις υπηρετήσουν στην Κίνα: α) Της Αγίας Σκέπης στο Χαρμίν (Harbin), β) Δύο ενορίες στην μεγαλύτερη επαρχία της Β.Δ. Κίνας στην πόλη Σιν Τζιανγκ (Xinjiang), γ) Μία ακόμη ενορία στα βάθη της Μογγολίας.

Στα επόμενα χρόνια πολλές Ορθόδοξες Εκκλησίες προσπάθησαν να βοηθήσουν τους Κινέζους πιστούς και βεβαίως το Πατριαρχείο της Μόσχας επανειλημμένα δοκιμάζει να πείσει την κυβέρνηση της Κίνας να δεχθεί επίσημα και να χορηγήσει άδεια για άσκηση της ιεραποστολής και πάλι. Κινέζοι σπουδαστές φοιτούν κάτω από την κάλυψη της Ρωσικής Εκκλησίας με σκοπό να χειροτονηθούν και να επιστρέψουν μετέπειτα στην Κίνα. Επιπλέον ορισμένοι Ρώσοι Ιερείς και Αρχιερείς επισκέπτονται την Κίνα συνάπτοντας σχέσεις με τους ορθόδοξους χριστιανούς στα σπίτια τους και στις εστίες τους. Ο αριθμός των Κινέζων πιστών στις αρχές του 19ου αιώνα αριθμούσε 5.000 ψυχές, αργότερα στα 1939 υπήρχαν πέντε Επίσκοποι στην χώρα και ένα ορθόδοξο πανεπιστήμιο στην πόλη Χαρμίν. Ο αριθμός των πιστών αυθόηθη το 1949 στις 100.000 ψυχές, 60 ενορίες, 200 ιερείς, δύο μοναστήρια και ένα εκκλησιαστικό σεμινάριο στην Μαντζουρία, όπως επίσης 150 ενορίες και 200.000 πιστούς στις υπόλοιπες περιοχές της Κίνας. Το 1955 υπήρχαν μόνο 30 Ρώσοι Ιερείς απομεινάντες στην Κίνα. Οι περισσότεροι διέφυγαν στην δύση με την κομμουνιστική επανάσταση στην Κίνα. Σήμερα σύμφωνα με διάφορες εκτιμήσεις συμπεραίνεται ότι ο αριθμός των ορθόδοξων Κινέζων πιστών δεν ξεπερνά τις 20.000 ψυχές σε όλη την Κίνα. Οι 13.000 από αυτούς είναι ρωσικής προέλευσης.

Η Κινεζική Κυβέρνηση είναι ελαστική στις σπιτικές συνάξεις των πιστών αλλά απαιτεί Κινέζους Κληρικούς να υπηρετήσουν στο έδαφός της. Ο Ρώσος πρόεδρος Πούτιν επισκέφτηκε το Πεκίνο και υποσχέθηκε στην Σύνοδο του Πατριαρχείου της Μόσχας ότι θα συζητήσει με τις κινεζικές αρχές όλους τους προβληματισμούς για το μέλλον της Ορθοδοξίας στην Κίνα. Η Κυβέρνηση φαίνεται ότι επιθυμεί να αξιοποιήσει

ντρων της Ορθοδοξίας βοηθά και συμβάλλει έμπρακτα στο ιεραποστολικό έργο που γίνεται σήμερα και στην περιοχή της Κίνας.

Η μνήμη των 222 Ορθοδόξων Χριστιανών Κινέζων Μαρτύρων του 1900 ενδιαφέρει όλο τον κόσμο όπου γης, αφού η ορθοπραξία εκείνων των αθών πιστών στερεώνει και ενισχύει και την δική μας πίστη. Οι μέχρι τώρα προσπάθειες της Ορθοδόξου Εκκλησίας να ετοιμάσει μία ιεραποστολή στην Κίνα, έχει πετύχει τους αρχικούς στόχους της. Με την υπομονή και την μακροθυμία των πνευματικών μας πατέρων, που έχουν αναλάβει την διακονία σε εκείνες τις περιοχές, οδηγούμεστε σιγά-σιγά προς νέους ορίζοντες. Αυτοί είναι, η αδελφοποίηση και η συμφιλώση των ανθρώπων, αλλά πολύ περισσότερο η διάδοση και η κατανόηση του Ευαγγελίου και στα έθνη της Ασίας. Ο χρόνος για διάφορες ιεραποστολικές δραστηριότητες είναι δεδομένος, αφού τα σημάδια των καιρών δείχνουν ότι επίκειται μεγάλες αλλαγές στην κινεζική πολιτική μέσα στα επόμενα χρόνια. Είναι καιρός που φθάνει, να μοιραστούμε επιτέλους, τα αγαθά που μας δόθηκαν ισάξια και ισότημα, από τον Ουράνιο Πατέρα μας. Όχι, να τα στερήσουμε από τους συνανθρώπους μας, γιατί τότε υποχρεωνουμε τον εαυτό μας να στερηθεί από τα ίδια αγαθά, αφού είμαστε το ένα και το αυτό, πλασμένοι "κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση" και όλοι βλέπουμε στο πρόσωπο του πλησίον μας τον εαυτό μας. Στην προκειμένη περίπτωση ο πλησίον μας είναι στην Κίνα.

Έτσι, με αυτό τον τρόπο, προσευχόμαστε και εμείς με τη σειρά μας στον φιλόνθρωπο Χριστό, να ευλογήσει και πάλι τις προσπάθειες των Κινέζων Ορθοδόξων Χριστιανών, αλλά και όλων των εμπλεκόμενων Λαϊκών και Κληρικών της Ορθοδόξου Εκκλησίας, να εργαστούν με αγάπη και ένθερμο ζήλο, όχι μόνο σεβόμενοι των πολλών χιλιών χρόνων κινεζικής παράδοσης και πολιτισμού, αλλά και της σημερινής πραγματικότητας, ακολουθώντας την Κινεζική Πολιτεία και τους νόμους της.

Στην σημερινή εποχή όπου οι αποστάσεις έχουν εκμηδενιστεί, έτσι και ο πλησίον μας είναι κοντά μας, όπως άλλωστε μάς έχει υποσχεθεί ο Χριστός, ότι θα είναι πάντοτε μαζί μας.

Βιβλιογραφία και διαδίκτυο:

Συναξάρι Ορθοδόξων Κινέζων Μαρτύρων, Γεωργίου Εμμ. Πιπεράκι, Αποστολική Διακονία της Ελλάδος
Ο Χριστός στην Ασία, Γεωργίου Εμμ. Πιπεράκι, Αποστολική Διακονία της Ελλάδος.
www.OMHKSEA.org
www.orthodox.org.tw
www.orthodoxy.hk
www.s-peoples-budai/martyrs/orthodoxliturgical/ServiceChineseMartyrs.htm
www.orthodox.cn
www.orthodox.cn/history/pozdnyaev/app2_en.htm
www.orthodox.cn/history/martyrs/index.htm
www.orthodox.cn/liturgical/akathist/akathistmartyrs.html
www.pigizois.gr/agglia/inegl_36.html
www.allsaintsofamerica.org/martyrs/nmchina.html
www.home.it.net.au/~jgrapsas/pages/glory.html

Πρεσβ. Φώτιος Παπαδόπουλος
frfotios@yahoo.com, frfotios@hotmail.com

την παρουσία της Ορθοδόξου Εκκλησίας, αφού εσκεμμένα αφίνει Κληρικούς να επισκέπτονται τους Ορθοδόξους Κινέζους και τις υπάρχουσες κοινότητες στο εσωτερικό της χώρας. Σήμερα ήδη υπάρχει απεσταλμένος Ιερέας, ο Πατήρ Διονύσιος Ποζντιάεφ (Pozdnyaev), του Πατριαρχείου της Μόσχας που ξαναοργανώνει την Ορθόδοξη Ρωσική Κοινότητα στην περιοχή του Χονγκ Κονγκ στον Ι. Ναό των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου.

Από πληροφορίες μαθαίνουμε για πολλούς Κινέζους, μέλη των ήδη χριστιανικών οικογενειών και άλλους, που θέλουν να κατηχηθούν, να βαπτισθούν, να παντρευτούν και να λειτουργηθούν σε πολλές περιοχές της Κίνας. Η ανάγκη για την τέλεση μυστηρίων και κατήχησης είναι μεγάλη, αλλά δυστυχώς οποιαδήποτε φανερά ιεραποστολική πράξη θα δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα στις σχέσεις μεταξύ των χριστιανικών ομολογιών και του κράτους.

Το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο έχει ήδη εγκαταστήσει από το 1996 τον πρώτο Μητροπολίτη, Σεβασμιώτατο κ. Νικήτα, στην περιοχή του Χονγκ Κονγκ με δικαιοδοσία σε όλη σχεδόν την νοτιοανατολική Ασία και Άπω Ανατολή. Η Ορθόδοξη Κοινότητα του Αποστόλου και Ευαγγελιστή Λουκά στο Χονγκ Κονγκ αποτελεί ένα νέο θεμέλιο για την Ανάσταση της Ορθοδοξίας σε εκείνη την μακρινή περιοχή. Επίσης η μικρή εκκλησία της Αγίας Τριάδας στην Ταϊπέι της Ταϊβάν με πρωτεργάτη τον Πατέρα Ιωάνη Μούρτο στηρίζει και ενισχύει το έργο της Ι. Μητροπόλεως. Η μη ύπαρξη λειτουργικών, κατηχητικών και θεολογικών βιβλίων στην κινεζική δυσκολεύει το ιεραποστολικό έργο. Το Ευαγγέλιο μεταφρασμένο στην κινεζική είναι σταθμός όχι μόνο ιστορικός αλλά και θρησκευτικός, όπου ενοποιεί ο Λόγος του Θεού, την κινεζική εξέλιξη και παράδοση με την Ορθοδοξία. Οι φιλότιμες προσπάθειες της Ιεράς Μητροπόλεως Χονγκ Κονγκ και Άπω Ανατολής αποδίδουν σιγά-σιγά τους πρώτους καρπούς. Η συνδρομή των μεγάλων κέ-

Συνέδριο Οφφικιάλων και Νεολαίας, Κωνσταντινούπολη 19-22 Μαΐου 2006

Του Δημητρίου Αν. Σαλαπάτα

Σεβασμιώτατε Αγιε Θυατείρων κ. Γρηγόριε,

Θα ήθελα καταρχάς να σας ευχαριστήσω που με επιλέξατε να πάω στην Κωνσταντινούπολη από τις 19 μέχρι τις 22 Μαΐου 2006 ώστε να συναντηθώ με Νέους από τον Καναδά και την Κωνσταντινούπολη. Μου δώσατε μια ανεπανάληπτη ευκαιρία να συναντησώ άτομα και να επισκεφθώ μέρη, που δεν θα μπορούσα κάτω από άλλες συνθήκες. Μέσα σε αυτήν την επιστολή θα ήθελα να σας εκθέσω περιληπτικά τι κάναμε αυτές τις μέρες στη Βασιλεύουσα.

Την Πέμπτη 18η Μαΐου ο Παναγιώτης Αργυρού, Πρόεδρος της Νεολαίας της Κοινότητας Αγίου Παντελεήμονα, Harrow, έφθασε στην Αθήνα όπως μας είχατε συμβουλέψει.

Την Παρασκευή 19η Μαΐου ταξιδέψαμε στην Κωνσταντινούπολη με τις Τουρκικές Αερογραμμές, μαζί και με πολλούς Οφφικιάλους, από την Αθήνα. Το απόγευμα μεταφερθήκαμε όλοι στο Γενικό Προξενείο Ελλάδος όπου παρακολουθήσαμε τα εγκαίνια από τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη της έκθεσης ζωγραφικής με έργα του Ζωγράφου Εντιμολ. κ. Βασίλη Θεοχαράκη, Άρχοντος Χαρτουλαρίου, Γενικού Γραμματέα της Αδελφότητας Οφφικιάλων, με θέμα "Άγιον Όρος - Τοπία του Βυθού". Εκεί παρακολουθήσαμε διάφορες ομιλίες και χαιρετισμούς από τον κ. Γεν. Πρόξενο, τον κ. Παπαμιχαλάκη και τον κ. Θεοχαράκη. Η εκδήλωση επισφραγίστηκε με τον χαιρετισμό και την ευλογία της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου.

Το Σάββατο 20η Μαΐου το πρωί αναχωρήσαμε για την Χάλκη. Επισκευθήκαμε την Ιερά Μονή της Αγίας Τριάδος, όπου παρακολουθήσαμε Επιμνημόσυνη Δέηση, εις μνήμη του Θεόδωρου Καρατζά, Άρχοντα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος. Μετά την Δέηση

είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε διάφορες ομιλίες με κύριο θέμα την Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Ύστερα ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μοσχονησίων κ. Αποστόλος δώρισε στους Νέους από ένα σταυρό.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας μεταφερθήκαμε στον Ι.Ν. Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης και παρακολουθήσαμε τον Πα-

νηγυρικό Εσπερινό, προεξάρχοντος του Παναγιωτάτου. Εκεί είχαμε την ευκαιρία να δούμε την χειροθεσία ενός νέου Άρχοντος, συγκεκριμένα από το Μεξικό. Το βράδυ είχαμε οι Νέοι από τον Καναδά και το Ηνωμένο Βασίλειο την χαρά να γευματίσουμε σε ένα πολύ ωραίο εστιατόριο με Νέους από την Κωνσταντινούπολη και έτσι να συζητήσουμε

και να γνωριστούμε.

Την Κυριακή οι Νέοι, μαζί με λίγους Άρχοντες, οδηγηθήκαμε στον Ιερό Ναό της Αγίας Σοφίας, που -όπως γνωρίζετε- είναι δυστυχώς στις μέρες μας μουσείο, ενώ οι υπόλοιποι Άρχοντες μετέβησαν στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του Μεγαλομάρτυρος Αγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου. Οι Νέοι προτιμήσαμε να πάμε πρώτα στην Αγία Σοφία, γιατί δεν θα είχαμε άλλη ευκαιρία να δούμε τον μεγαλοπρεπή Ναό. Ξεναγηθήκαμε στον ιστορικό αυτό χώρο και θαυμάσαμε τα λαμπρά ψηφιδωτά και την μοναδική αρχιτεκτονική. Μετά την επίσκεψή μας αυτή μεταβήκαμε κι εμείς στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό όπου παρακολουθήσαμε την Πατριαρχική και Συνοδική Θεία Λειτουργία. Εκεί είχαμε πάλι την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε μια χειροθεσία ενός νέου Άρχοντος. Από εκεί ανεβήκαμε στην αίθουσα του Θρόνου όπου ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Οφφικιάλων του Πατριαρχείου "Παναγία η Παμμακάριστος" κ. Παπαμιχαλάκης παρουσίασε στον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο τον προγραμματισμό εργασιών της Αδελφότητας.

Το απόγευμα πραγματοποιήθηκε πολιτιστικό πρόγραμμα της Αδελφότητας στη αίθουσα εκδηλώσεων του Ξενοδοχείου Hilton για τους Ομογενείς της Κωνσταντινούπολης, παρουσία της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου. Επίσης, εκείνο το απόγευμα παρευρέθηκαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ερεσσού και Πλωμαρίου κ. Ιάκωβος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μοσχονησίων κ. Απόστολος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεξικού κ. Αθηνάγορας, ο Νομάρχης Λέσβου Εντιμολογιώτατος κ. Παύλος Βογιατζής, ο Γεν. Πρόξενος της Ελλάδος, αντιπρόσωποι του Βατικανού (που με την παρουσία τους έδειξαν και δείχνουν τις καλές σχέσεις μεταξύ των δύο Εκκλησιών, όπως τόνισε ο Παναγιώτατος) και πολλοί προσκυνητές από την Λέσβο. Κατά την διάρκεια του προγράμματος είχαμε την δυνατότητα να ακούσουμε πολλές ομιλίες και χαιρετισμούς από Άρχοντες, Μητροπολίτες και από Νέους. Ένας αντιπρόσωπος Νέων από κάθε περιοχή (Κωνσταντινούπολη, Καναδά και Μεγάλη Βρετανία) ομίλησαν και έστειλαν τους χαιρετισμούς τους στον Παναγιώτατο, καθώς και σε όλους τους παρευρισκόμενους. Ο υπογράφων χαιρέτησε το Συνέδριο ως ένας από τους αντιπροσώπους της Νεολαίας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας. Το κείμενο του χαιρετισμού είχε ως εξής:

**Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβαστοί Πατέρες,
Εντιμολογιώτατοι Άρχοντες και φίλοι Νεολαίοι, Χριστός
Ανάστη.**

Εκ μέρους της πολυπληθούς Νεολαίας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας η οποία παροικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, την οποία εκπροσωπούμε σήμερα εδώ ο Παναγιώτης Αργυρού, ο Αλέξανδρος Τσαβλέρης και ο ομιλών, εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες προς τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη και πνευματικό πατέρα των απανταχού της γης Ορθοδόξων Νέων και Νεανίδων κ.κ. Βαρθολομαίο, για το ενδιαφέρον και την αγάπη που συνεχώς δείχνει προς τις νεώτερες γενεές της Ομογένειας. Ευχαριστίες, όμως, εκφράζουμε και προς τον Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγόριο, ο οποίος μας επέλεξε ως εκπροσώπους της Νεολαίας της Ιεράς μας Αρχιεπισκοπής στη σημερινή σπουδαία αυτή εκδήλωση.

Οι ανά την υφήλιο Ορθόδοξοι Νέοι και Νεάνιδες με πολλή συγκίνηση κι ενδιαφέρον έχουμε πάντοτε εστραμμένα τα βλέμματά μας προς το Σεπτό κέντρο της Ορθοδοξίας, το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο, αγωνιούμε δε για το μέλλον της Νεολαίας της Ομογένειας που ζει στην Βασιλίδα των Πάλεων. Γι' αυτό και χαιρετίζουμε από τα βάθη της καρδιάς μας τ' αδέρφια μας αυτά και τους υποσχόμαστε μια συνεχή και αδιάλειπτη συμπαράσταση και θερμή προσευχή στους αγώνες τους για πρόοδο και για επιβίωση, κάτω από τις αντιξοές πε-

ριστάσεις που είναι αναγκασμένοι να διαβιώνουν και να εργάζονται.

Θ' αποτελούσε, όμως, μεγάλη παράλειψη από μέρους μας αν δεν τονίζαμε την ευγνωμοσύνη μας και προς την Αδελφότητα Οφφικιάλων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, η οποία οργάνωσε την ωραία αυτή Σύναξη, στην οποία παρέχεται η ευκαιρία σ' εμάς και τους συναδέλφους μας από τον Καναδά ν' αλληλογνωριστούμε και μεταξύ μας, κυρίως όμως με τ' αδέρφια μας από την Κωνσταντινούπολη.

Στο σημείο αυτό, Παναγιώτατε, Σεβασμιώτατοι και Εντιμολογιώτατοι Άρχοντες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, μεταφέρουμε πρόταση του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου μας κ. Γρηγορίου, όπως η επόμενη Σύναξη της Νεολαίας μας πραγματοποιηθεί στο Λονδίνο το επόμενο έτος. Εάν, λοιπόν, έχουμε τις ευλογίες και τη σύμφωνη γνώμη σας, τότε θα μπορούσαμε να οργανώσουμε τη μελλοντική Σύναξη με την επιδίκα συμμετοχής σ' αυτή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού Νέων και Νεανίδων τόσο από την Κωνσταντινούπολη, όσο και από άλλες χώρες, όπου διαβιούν Ορθόδοξοι Χριστιανοί της εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου.

Σας ευχαριστώ.

Ο Παναγιώτατος μας έδωσε αμέσως με χαρά την ευλογία του να πραγματοποιήσουμε το ερχόμενο έτος την συνάντησή Νέων στο Λονδίνο. Ακολούθησε ένα πολιτιστικό πρόγραμμα από την Νομαρχία Λέσβου, όπου εκτελέστηκαν πολύ όμορφοι χοροί, ψαλμωδία και παραδοσιακά τραγούδια. Η εκδήλωση επισφραγίστηκε με ένα δωράκι το οποίο έδωσε ο Παναγιώτατος σε κάθε Νέο, ώστε να του θυμίζει την υπέροχη αυτή βραδιά και την μοναδική επίσκεψη στην Πόλη των πόλεων.

Το επόμενο πρωί αναχωρήσαμε για την Αθήνα. Ο Παναγιώτης Αργυρού, το απόγευμα της ίδιας μέρας, επέστρεψε στο Λονδίνο.

Θα ήθελα σε αυτό το σημείο να ευχαριστήσω και την Κοινότητα του Αγίου Παντελεήμονα Harrow B.Δ. Λονδίνου που μας ενίσχυσε οικονομικά και ψυχικά.

Όλοι οι Νέοι ευχόμαστε να πραγματοποιηθεί ένα παρόμοιο συνέδριο Νέων στο Λονδίνο την ερχόμενη χρονιά και εάν γίνεται να παρευρεθούν περισσότεροι Νέοι, από περισσότερα μέρη του κόσμου. Έτσι πιστεύουμε πως θα δημιουργηθεί μία όμορφη και καρποφόρα σχέση μεταξύ μας, που οπωσδήποτε θα συμβάλλει στην πνευματική μας ανάπτυξη, αλλά και στην συμπαράσταση και αλληλοβοήθεια των Ελληνορθόδοξων Νέων Ομογενών της Κωνσταντινουπόλεως και γενικότερα.

Σας ευχαριστώ πολύ για την τιμή που μου προσφέρατε να λάβω μέρος σε αυτό το συνέδριο.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

‘ Η Σταυρική Θυσία και η Ανάσταση του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού αποτελούν την ολοκλήρωση του έργου της Θείας οικονομίας, που είναι η ιστορία των εκδηλώσεων της αγάπης του Θεού και γενικά η μέριμνά Του για τη σωτηρία του κόσμου, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού.

Στο έργο αυτό δε συνέβαλαν μόνον άνδρες αλλά και γυναίκες, οι οποίες ως δημιουργήματα του Θεού ισότιμα και ισάξια με τους άνδρες έχουν το ίδιο μερίδιο ευθύνης και την ίδια υποχρέωση προσφοράς στην ολοκλήρωση του σωτηριώδους αυτού έργου Του, που τίθεται σε εφαρμογή αμέσως μετά την πτώση των πρωτοπλάστων εξαιτίας του προπατορικού αμαρτήματος. Στην ιστορική διαδρομή του περιούσιου λαού του Θεού, ο οποίος επιλέγεται και καλείται στα πλαίσια του έργου αυτού να καταστεί ο μεσίτης λαός για την αποκατάσταση των δεσμών του ανθρωπίνου γένους με το Δημιουργό του, παρατηρούμε την προσφορά τους καθώς και το ρόλο που διαδραμάτισαν σ’ αυτό.

Στην πρωτόπλαστη Εύα, διαμέσου της οποίας ο πειρασμός του διαβόλου έφερε την αμαρτία και το θάνατο, ο Θεός Πατέρας απευθυνόμενος λέει: “εχθραν θήσω εν μέσον σου και εν μέσον της γυναίκος και εν μέσον του σπέρματός σου και εν μέσον του σπέρματος αυτής. Αυτός σου τηρήσει την κεφαλήν, και συ τηρήσει αυτού πτέρναν” (Γέν.3,15).

Αυτές αν και βρίσκονταν στο παρασκήνιο, εργάστηκαν αθόρυβα γι’ αυτό το σκοπό κάτω απ’ τη σκιά των ανδρών. Δραστηριοποιούμενες κοντά στους άνδρες, ως σύζυγοι και μητέρες, ευδοκίμησαν να δουν μέσα απ’ τη γέννηση των απογόνων τους να ευδοκύνεται η προσφορά τους στο πρόσωπο και το λυτρωτικό έργο του Μεσσία Χριστού. Οπλισμένες με το δώρο της μητρότητας, πρωταρχικό τους καθήκον ήταν η εξασφάλιση απογόνων για την οικογένεια. Όσες δεν μπορούσαν να φέρουν εις πέρας το έργο τους αυτό βίωναν την απελπισία, καθώς είχαν νεκρωμένη την κύρια γυναικεία λειτουργία τους. Τέτοια παραδείγματα γυναικών αφθονούν στην Π. Διαθήκη, όπως η Σάρρα, η Ρεβέκκα, η Ραχήλ και η Άννα. Όλες αυτές άργησαν να τεκνοποιήσουν, όμως τα παιδιά, που έφεραν στον κόσμο, ήταν ιδιαίτερα ευλογημένα απ’ το Θεό διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στη σταδιοδρομία του Ισραηλτικού έθνους ως πρόγονοι του Μεσσία. Υπήρξαν και γυναίκες με γόνιμη μήτρα, των οποίων οι απόγονοι χρημάτισαν πρόγονοι του Μεσσία, όπως η Λεία και η Ρουθ. Η ευλογία του Θεού δεν υπήρξε ποτέ φειδωλή ούτε στην περίπτωση της Άγαρ, μιας αραβικής καταγωγής σκλάβας από την Αίγυπτο, την οποία αξίωσε να γίνει, μέσω του γιου

της, που ήταν τέκνο του Αβραάμ, γενάρχη ενός λαού της ερήμου.

Σταδιακά οι γυναίκες αποκτούν περισσότερες αρμοδιότητες και πιο έντονη παρουσία κατ’ απαίτηση των τότε συνθηκών. Αυτές καθοδηγούμενες απ’ το χέρι του Θεού έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ιστορία του Ισραήλ. Πήραν τα πνία του λαού στα χέρια τους κι επιδεικνύοντας πίστη και θάρρος κατάφεραν να οδηγήσουν τον Ισραήλ σε σωτηρίες νίκες διασφαλίζοντας την ύπαρξή του και το έργο της Θείας οικονομίας. Οι Ισραηλίτες, μετά απ’ την πολύχρονη σκλαβιά τους στην Αίγυπτο, παίρνουν το δρόμο της επιστροφής στη γη της Χαναάν αναζητώντας την εθνική τους ταυτότητα. Σ’ αυτή τη δύσκολη στιγμή η Μαριάμ αναλαμβάνει μαζί με το Μωυσή και τον Ααρών να βγάλει τον Ισραηλτικό λαό απ’ την Αίγυπτο και να τους οδηγήσει στη γη της επαγγελίας. Η Ραάβ τους συνδράμει στην κατάλυση της Ιερικού, που ήταν το μεγαλύτερο εμπόδιο για την εγκατάστασή τους στη Χαναάν. Η Δεββώρα, όπως αργότερα και η Ιουδίθ, τους σώζει, όταν κινδύνευαν να τους καθυποτάξουν ειδωλολατρικοί λαοί, εμψυχώνοντας λαό και πολεμιστές ενώ η Εσθήρ με κίνδυνο τη ζωής της παρουσιάζεται στο σύζυγό της και βασιλιά της Περσίας, Αρταξέρξη, μεσιτεύοντας υπέρ του λαού της.

Η προσφορά των γυναικών όλων αυτών των αιώνων ολοκληρώνεται στο πρόσωπο της Παναγίας, η οποία, ως άλλη Εύα κυοφορεί και τίκτει τον Υιό και Λόγο του Θεού, τον αναμενόμενο Μεσσία, που θα φέρει τη Λύτρωση. Στο πρόσωπό της γίνεται πραγματικότητα η υπόσχεση που έδωσε ο Θεός στους πρωτόπλαστους. Η Θεοτόκος, ως η νέα Εύα αποκαθιστά την παλαιά καταξιώνοντας τη γυναίκα φύση και το ρόλο της.

Στους χρόνους της Κ. Διαθήκης βλέπουμε τη γυναίκα να δραστηριοποιείται στο θρησκευτικοκοινωνικό τομέα προσφέροντας υπηρεσίες εφάμιλλες των ανδρών. Αυτή διατελεί μαθήτρια του Χριστού μυροφόρα, ιεραπόστολος και διακόνισσα.

Άξιες προσοχής είναι οι γυναίκες που απάρτιζαν τον κύκλο των μαθητριών του Χριστού. Οι γυναίκες αυτές Τον ακολουθούν, ακούνε τα κηρύγματά Του, παραβρίσκονται στη Σταύρωση Του και γίνονται οι πρώτες μάρτυρες της Αναστάσεως του Κυρίου. Κατά το Γρηγόριο Νύσσης, η γυναίκα προηγήθηκε της παρακοής στον Παράδεισο, γι’ αυτό της Αναστάσεως γίνεται πρώτη μάρτυρας, για να ανορθώσει διά της αναστάσεως την εκ παραβάσεως καταστροφή.

Ελένη Ουζουνίδου
Υποψήφια Διδάκτωρ Θεολογίας

Το Ελληνικό Μεταναστευτικό Ρεύμα τέλη 19^{ου} - αρχές 20^{ου} αιώνα

του Χάρη Ματτή

Το μεταναστευτικό ρεύμα από τους ελληνικούς χώρους προς την Ευρώπη και τις χώρες του Νέου Κόσμου αρχίζει γύρω στα 1896. Η χρονολογία αυτή δεν είναι, όπως συνηθίζεται στην Ιστορία, υποθετική κι αυθαίρετη, αλλά συμπίπτει με την Κρητική Επανάσταση, τον άτυχο για την Ελλάδα ελληνoturκικό πόλεμο, την ολοένα αυξανόμενη γερμανική διείσδυση στην Τουρκία, την ανακατάταξη στις συμμαχίες ανάμεσα στις λεγόμενες Μεγάλες Δυνάμεις της Ευρώπης (η Αγγλία σταθεροποιεί τη θέση της στην Αίγυπτο, η Γαλλία στη Συρία και το Λίβανο, η Ιταλία στο Μαρόκο κ.τ.λ.), ενώ συγχρόνως η Αμερική (Βόρεια και Νότια) και η Αυστραλία προσφέρουν στους Έλληνες νέα και πιο ελπιδοφόρα μεταναστευτικά ανοίγματα. Βλέπουμε λοιπόν μια μαζική έξοδο Ελλήνων αποδήμων, ο αριθμός των οποίων είχε υπολογιστεί, σε μελέτη που δημοσιεύτηκε από τον Καθηγητή Ανδρεάδη το 1917, για την περίοδο μεταξύ 1896 και 1914, σε 206.000 περίπου μόνο προς την Αμερική. Από αυτούς, οι 50.000 παλιννόστησαν για πολλούς και διάφορους λόγους. Εκτός όμως από αυτούς υπήρξαν και άλλοι που κατευθύνθηκαν είτε προς τις γνωστές χώρες της Ευρώπης όπου υπήρχαν ήδη οργανωμένες κοινότητες, είτε κυρίως προς την Αίγυπτο και την Αυστραλία. Το ρεύμα προς την Αγγλία ήταν πάντως πολύ μειωμένο, φαίνεται μάλιστα πως αρκετοί παλαιοί ελληνικοί οικoi άρχισαν ήδη να διαλύονται και τα μέλη τους είτε να επιστρέφουν στην Ελλάδα (παράδειγμα ο Δημήτριος Βικέλας και τόσοι άλλοι, γόνοι, ως επί το πλείστον, των πρώτων Ελλήνων μεταναστών), είτε να κατευθύνονται προς την Αμερική και την Αυστραλία. Με την έναρξη, μάλιστα, του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου το 1914, η μετανάστευση (όπως βέβαια, και η παλιννόστηση) σταματά σχεδόν ολοκληρωτικά, και σ' αυτό συντέινει οπωσδήποτε και η αναγκαστική γενική επιστράτευση.

Έχει τονιστεί επανειλημμένα ότι ο Έλληνας έχει σαν το πιο χαρακτηριστικό πρότυπό του τον Οδυσσέα της Ιθάκης, όπως χαρακτηριστικά γράφει στο ομώνυμο αριστουργηματικό ποίημά του ο Κωνσταντίνος Καβάφης:

*"Σαν βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεται να 'ναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδῶνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις*

(.....)

*Πάντα στον νοου σου νάχεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξείδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει'
Και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
Πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
Μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.*

*Η Ιθάκη σ' έδωσε το ωραίο ταξείδι.
Χωρίς αυτήν δε θάβγαίνεις στον δρόμο.
Αλλά δεν έχει να σε δώσει πια.*

*Κι αν φτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
Ήδη θα το κατάλαβες οι Ιθάκες τι σημαίνουν",*

Ίσως. Όμως ο σύγχρονος απόδημος σιχαίνεται ή αποφεύγει τις άσκοπες περιπέτειες και τις συναντήσεις, καλές ή κακές, με Κίркεις και με Κύκλωπες. Ο απόδημος του 19ου και του 20ού αιώνα ξενιτεύεται μ' ένα και μοναδικό σκοπό: να δουλέψει σκληρά, να υποστεί αφάνταστες, πολλές φορές, στερήσεις και ταλαιπωρίες, να κερδίσει αρκετά χρήματα και να γυρίσει πίσω στην πατρίδα του για να ζήσει πολύ πιο άνετα από ό,τι ζούσε πριν ξενιτευτεί. Κανένας απολύτως Έλληνας δεν ξενιτεύεται ενουνειδητα και προγραμματισμένα για πάντα. Η παντοτινή ξενιτιά τού επιβάλλεται, δεν την εκλέγει, ούτε και την προτιμά. Αυτό το βλέπουμε βασικά σε δύο εκδηλώσεις του: Να επιστρέφει, με την πρώτη ευνοϊκή ευκαιρία, στον τόπο του. Ή να μεταφέρει τον τόπο του στη χώρα όπου ξενιτεύεται. Κι αυτό, για να μην ξεχνά ποτέ τον προορισμό του στην ξενιτιά, που δεν είναι άλλος από το "νόστιμον ήμαρ", δηλαδή την ημέρα της επιστροφής του στον τόπο του, αφού θά 'χει στο μεταξύ γίνει πλούσιος σε υλικά και, κυρίως, πνευματικά αγαθά.

Αν κοιτάξουμε, όμως, το πρόβλημα των αποδήμων από καθαρά οικονομική άποψη, τότε μπορούμε να πούμε πως η Ελλάδα ωφελήθηκε σημαντικά από την αποδημία. Η απελπιστική οικονομική και δημοσιονομική της κατάσταση από τους συνεχείς πολέμους για την υλοποίηση των εθνικών εξάρσεων του λαού της άρχισε να καλυτερεύει με την εισροή κεφαλαίων που κέρδισαν τα παιδιά της στο εξωτερικό. Εξ άλλου η μακρά παραμονή τους στα ξένα τούς εισήγαγε σε νέες μεθόδους αγροτικής, κτηνοτροφικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας. Η νέα οικονομική, επίσης, άνεση πολ-

λών οικογενειών συνέτεινε στην άνοδο όχι μόνο του βιοτικού, αλλά και του μορφωτικού επιπέδου των μέχρι πρότινος καθυστερημένων, επαρχιώτικων κοινωνιών, ενώ ταυτόχρονα εξάλειψε, ή περιορίσε πολύ, την τοκογλυφία και τον επακόλουθο οικονομικό και κοινωνικοπολιτικό μαρασμό.

Η μετανάστευση, πάντως, είχε αναμφίβολα και τα αρνητικά της αποτελέσματα πάνω στην νεοελληνική κοινωνία. Ενώ δηλαδή η μετανάστευση οποσδήποτε είχε ανακουφίσει, από πλουτοπαραγωγική άποψη, τη Γενέτειρα, εν τούτοις οι πραγματικά υπεράνθρωπες προσπάθειες που καταβάλλουν οι μετανάστες για να αποκτήσουν το περίσσειμα εκείνου του πλούτου τους, το οποίο θα μπορούσαν να φέρουν ή να στείλουν στην πατρίδα τους, αν είχαν καταβληθεί αυτές οι προσπάθειες στον τόπο της καταγωγής τους, τότε ο πλούτος αυτός θα ήταν πολύ μεγαλύτερος και με αφάνταστα λιγότερες θυσίες. Γιατί οι μετανάστες πληρώνουν πολύ ακριβά τις "ανέσεις" και τα χρήματα που κερδίζουν σαν απόδημοι. Και αναφέρομαι εδώ στις μεγάλες μάζες των αποδήμων και όχι στους πολύ ελάχιστους επιτυχημένους αν όχι και τυχερούς (το παράδειγμα των οποίων είναι άλλωστε και εκείνο που δελεάζει τελικά τους Έλληνες να ξενιτεύονται "για μια καλύτερη τύχη").

Το πρώτιστο δε αρνητικό αποτέλεσμα της μετανάστευσης είναι η "απώλεια" (για τον Ελληνισμό) του μεγαλύτερου αριθμού μεταναστών, οι οποίοι με το πέρασμα του χρόνου και το αδηφάγο περιβάλλον που τους εγκλωβίζει δίκην όφενων των Λαοκρόντης αφομοιώνονται και απορροφούνται από τις ξένες κοινωνίες. Ύστερα είναι η υπογεννητικότητα που παρατηρείται στην ίδια τη Γενέτειρα, αφού η συντριπτική πλειοψηφία των αποδημούντων είναι νέοι και συνεπώς εργασιακά και βιολογικά πιο παραγωγικοί. Η ύφεση αυτή στην αύξηση του πληθυσμού είναι κυρίως πιο εμφανής στις αγροτικές και τις κτηνοτροφικές περιοχές, όπου ολόκληρα χωριά έχουν κατά καιρούς φθίνει και ξεκληριστεί, ο δε βαθμός υπογεννητικότητας έχει φτάσει σήμερα σε πραγματικά πολύ επικίνδυνο σημείο, ιδίως όταν συγκρίνουμε την πολυτεκνία της Τουρκίας και των αραβικών μουσουλμανικών κρατών, χώρες-κράτη που δεν χαρακτηρίζονται και πολύ για τα φιλελληνικά τους αισθήματα, ή ακόμη και των βορείων γειτόνων της Ελλάδας, των οποίων το πολιτικοκοινωνικό σύστημα ενθαρρύνει τις επιβουλές βλέψεις πάνω στον ολιγάριθμο Ελληνισμό.

Αν όμως τα προβλήματα αυτά αποτελούν πολλές φορές εκνευριστικών "πονοκέφαλο" για τη Γενέτειρα, δεν παύουν εν τούτοις να επιζητούν τη λύση τους. Αλλά για μια οποιαδήποτε λύση χρειάζεται οπωσδήποτε η συνεργασία των αποδήμων, πολλοί από τους οποίους (αν όχι και οι περισσότεροι) έχουν οριστικά αποκοπεί από τον εθνικό κορμό, ακριβώς επειδή ο κορμός αυτός εξακολουθεί να μην τους παρέχει ικανοποιητικό "χυμό" κι ενθαρρυντικά κίνητρα για να επιζητήσουν επανερχόμενοι ή επανασυνδεόμενοι με το εθνικό κέντρο, αλλά και πολλές φορές τους αποβάλλει σαν

ξένο κι εχθρικό σώμα. Και το τελευταίο, για το λόγο ότι οι απόδημοι έχουν στο μεταξύ είτε "καθυστερήσει" στο επίπεδο ανάπτυξης τους έναντι της κοινωνίας της Γενέτειρας, είτε έχουν αποκτήσει έξεις και διαθέσεις κατά πολύ διαφορετικές από το κατεστημένο στην "πρώην" πατρίδα τους. Τέτοιες εχθρικές ή αποκαρδιωτικές συμπεριφορές της Γενέτειρας έναντι των αποδήμων κι επαναπατριζόμενων παιδιών της παρατηρούνταν, κι εξακολουθούν να παρατηρούνται δυστυχώς συχνά στην ιστορία του Ελληνισμού. Αναφέρουμε, ενδεικτικά, δύο τέτοιες περιπτώσεις: Το γελοιογραφικό ξέσπασμα του Ελλαδικού Τύπου στο τέλος του 19ου αιώνα για "την κάθοδο των Ομογενών", και, εντελώς πρόσφατα, την διακωμώδηση των Αποδήμων Κυπρίων από τους συμπατριώτες τους στη Μεγαλόνησο, οι οποίοι τους αποκαλούν, με κακεντρέχεια, "τσιράληδες"! Όπως όμως έχουν τα πράγματα, ο ουσιαστικός ζημιωμένος από τη μετανάστευση είναι η πατρίδα. Η οποία θα πρέπει, συνεπώς, να καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να επανακτήσει το χαμένο έδαφος, αφ' ενός ξαναφέροντας πίσω στις πατρογονικές εστίες τους όσο το δυνατό περισσότερους ξενιτεμένους κι αφ' ετέρου χρησιμοποιώντας και αξιοποιώντας αξιοκρατικά στη μεγαλύτερη δυνατή ωφέλεια, για την πατρίδα την ίδια, τις υλικές και πνευματικές κατακτήσεις των αποδήμων.

Ο ξενιτεμός, ασφαλώς, και η αποδημία δεν αποτελούσε καθόλου ευχάριστο γεγονός για την οικογένεια που έβλεπε το λεβέντη της να εγκαταλείπει τα πατρικά του σπίτη προς άγνωστους τόπους. Οι διάφοροι, βέβαια, μεσάζοντες, οι οποίοι διαφήμιζαν τους ξένους τόπους με φωτογραφίες "παραδεισένιων χωρών", αποτελούσαν ακατάσχετο πειρασμό για τους νέους που έφθιναν μέσα στη στενή και αποπνικτική ατμόσφαιρα της μικρής αγροτικής και κτηνοτροφικής κοινωνίας τους. Οραματίζονταν, λοιπόν, ατέλειωτες εκτάσεις εύφορης γης και αμέτρητα κοπάδια πρόβατα και βόδια, που έβοσκαν σε χλοερά λειβάδια με τρεχούμενα και ανεξάντλητα νερά παντού. Αυτά έβλεπαν στις φωτογραφίες, κι αυτά τους υπόσχονταν οι μεσάζοντες. Όμως η μάνα κι η αδελφή, ίσως δε κάποτε κι η όμορφη γειτονοπούλα των ονείρων τους, την ξενιτιά των αγαπημένων τους την έβλεπαν ισοδύναμη με τον θάνατο, και μάλιστα ένα γεγονός πιο βαρύ και πιο θλιβερό από το συνηθισμένο. Γιατί, στα ξένα, το νεκρό δεν θα τον κλάψει ούτε μάνα, ούτε αδελφή, ούτε αγαπητικά. "Ανάθεμά σε ξενιτιά, με τα φαρμάκια πόχεις", λέει ένα χαρακτηριστικό τραγούδι της ξενιτιάς, και όλοι οι χωριανοί έβγαιναν μέχρι τα σύνορα των χωριών τους για να' αποχαιρετίσουν αυτούς που φεύγανε, ίσως για πάντα, από κοντά τους, για τα μαύρα ξένα. Γι' αυτό κι διατυπώνει ο ελληνικός λαός τις ανησυχίες του για τον ξενιτεμό και τους ξενιτεμένους σε πολλά δημοτικά τραγούδια, ένα από τα οποία είναι και το ακόλουθο τετράστιχο:

"Την ξενιτιά, την ορφανιά, την πίκρα, την αγάπη,

*Τα τέσσερα τα ζύγιασαν, βαρύτερα είν'τα ξένα.
Ο ξένος εις την ξενιτιά πρέπει να βάνει μαύρα,
Για να ταιριάζει η φορεσιά με της καρδιάς τη λάβρα."*

δηση, το περίφημο ποίημα του Γεωργίου Δροσίνη, "Χώμα Ελληνικό", από το οποίο παραθέτουμε εδώ τρεις από τις δέκα τετράστιχες στροφές του:

*Τώρα που θα φύγω και θα πάω στα ξένα
και θα ζούμε μήνες, χρόνους χωρισμένοι,
άφησε να πάρω κάτι κι από σένα
γαλανή πατρίδα, πολυαγαπημένη.*

(.....)

*Κι αν το ριζικό μου έρμημο και μαύρο
μούγραψε να φύγω και να μη γυρίσω.
το στερνό συχώριο εις εσένα θάβρω,
το στερνό φιλή μου θε να σου χαρίσω.*

*Έτσι, κι αν σε ξένα χώματα πεθάνω,
και το ξένο μνήμα θάναι πιο γλυκό
σαν θαφτείς μαζί μου, στην καρδιά μου επάνω,
χώρα αγαπημένο, χώρα ελληνικό.*

Συναισθηματικός πολύ ο ελληνικός λαός: Όμως το πρόβλημα της αποδημίας τόσων Ελλήνων δεν ήταν απλώς θέμα συναισθημάτων. Εδώ κινδύνευε αυτή η βάση της ελληνικής κοινωνίας - η οικογένεια. Γιατί, τα αδελφια (οι άρρενες) αποτελούσαν τους ασφαλείς και υποχρεωτικά υπεύθυνους στύλους, πάνω στους οποίους ήταν κτισμένη η νεοελληνική παραδοσιακή κοινότητα. Έβλεπαν, λοιπόν, οι μικρές κοινότητες των χωριών του βουνού και του κάμπου τις οικογένειές τους να ορφανεύουν και τα κορίτσια τους να μένουν μόνα κι ανυπεράσπιστα, σαν καλαμιές στον κάμπο, κι η καρδιά τους μάτωνε. Γι' αυτό κι οι ξενιτεμένοι νέοι, στους μακρινούς τόπους όπου τους έφερναν οι προκλητικές διαφημίσεις και η αδήριτη και τόσο πραγματική οικονομικο-κοινωνική τους ανάγκη, κουβαλούσαν σαν ιερό φυλακτό "λίγο χώμα ελληνικό" δηλαδή τους γήινους δεσμούς τους με τον τόπο που τους γέννησε: την ανάμνηση της οικογένειας, τη νοσταλγία του χωριού, τη ζωή του τόπου τους και την ευθύνη για την αποκατάσταση των ανύπαντρων κοριτσιών τους, όπως επίσης και την αποπληρωμή των χρεών και των οικονομικών υποχρεώσεων των γονιών τους.

Τον άρρηκτον αυτόν συναισθηματικό δεσμό με την Γενέτειρα συνέλαβε και απέδωσε πλήρως, με την χαρακτηριστική απλότητα, αλλά και την απαράμιλλη γλαφυρότητα του ο δημοτικός ποιητής, ο οποίος προσωποποιεί όλα τα φυσικά φαινόμενα και ανθρωποποιεί ολόκληρο τον φυσικό κόσμο προκειμένου να δημιουργήσει την ιδεατή εκείνη γέφυρα που θα ενώσει τον ξενιτεμένο με τον τόπο που τον γέννησε. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δημοτικά μας τραγούδια πάνω στο θέμα του ξενιτεμένου είναι και η μπαλάντα ή παραλογή "Του νεκρού αδελφού": Μια μάνα είχε εννιά γιους και μια κόρη την Αρετή. Ο πιο μικρός της γιος, ο Κωνσταντής, πείθει τη μάνα και τ' άλλα οκτώ αδελφια του να παντρεύσουν την Αρετή "στα ξένα" κι υπόσχεται, αν έρθουν χρόνοι δίσεχτοι, να πάει ο ίδιος να την φέρει πίσω. Και ήρθανε πράγματι τέτοιοι χρόνοι. Όλα τ' αδελφια πέθαναν, κι η μάνα καταριέται τον Κωνσταντή για την υπόσχεση που της είχε δώσει να φέρει πίσω την Αρετή όταν η ανάγκη το απαιτούσε. Ο Κωνσταντής σηκώνεται από το μνήμα και πραγματοποιεί την υπόσχεσή του, φέρνοντας την Αρετή καβάλα στ' άλογο του από τα μακρινά ξένα. Τα οποία η μάνα προφανώς θεωρούσε πιο καταραμένα και πιο ανυπόφορα κι απ' αυτόν τον θάνατο των εννιά της αγοριών.

Δεν πάνε, επίσης, πολλά χρόνια που σ' όλα τα Αναγνωστικά του Δημοτικού Σχολείου και του Γυμνασίου σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη όπου άκμαζε ο Ελληνισμός, τότε πού ακόμα η ισοπεδωτική νεωτεριστική εκπαιδευτική πολιτική δεν είχε σπείρει το σαράκι του μίσους και της απέχθειας για κάθε τι το καλώς νοούμενο εθνικό αίσθημα και συναισθημα, οι μαθητές απάγγελλαν, με συγκίνηση και με συνεί-

Και αμφιβάλλω αν υπάρχει Έλληνας που να μη δοκίμασε ρίγη εθνικής υπερηφάνειας απαγγέλλοντας, διαβάζοντας, ή ακούγοντάς το. Ήταν ένα ποίημα που περιέκλειε όλο τον καημό, τα χτυποκάρδια, τη νοσταλγία και την πατριωτική διάθεση τόσο των ξενιτεμένων, όσο κι εκείνων που έμεναν πίσω να περιμένουν το γυρισμό τους. Ήξεραν, όμως, και οι μεν και οι δε, πως ο "τυχερός" Οδυσσέας της Ιθάκης και της Πηνελόπης είναι τις περισσότερες φορές δημιουργήματα των απραγματοποιήτων ελπίδων μας, και ότι το ξένο χώμα θα φιλοξενούσε για πάντα το σώμα των πιο πολλών ξενιτεμένων παιδιών της Ελλάδας. Ήταν, βλέπετε, οι τρομερές, τότε, και δυσκολο-ταξίδευτες αποστάσεις που χώριζαν τη Γενέτειρα από τη ξενιτιά. Ή, καλύτερα, ήταν οι Κίркεις και οι μάγισσες οι Καλυψώ, οι Ξοτικές, για να μη αναφέρουμε τις πιο προσγειωμένες αιτίες: την αρρώστια, την αποτυχία, τη φτώχεια, τον κάματο. Όλα εκείνα που, με τη χαρακτηριστική λυρική του πνοή αποδίδει, στο χαρακτήρα του Μπάρμπα-Ιωσήφ, ο Ηλίας Βενέζης στην Αιολική Γη: έφυγε ο Ιωσήφ, νέος και γεμάτος όνειρα, από το γαλανό νησί του Αιγαίου, ξενιτεύτηκε στα μέρη της Ανατολής για ν' αποκτήσει πλούτο που να του επιτρέψει ν' αγοράσει την ψαρόβαρκα και να παντρευτεί το κορίτσι της νιότης και της καρδιάς του, δούλεψε σκληρά για χρόνια, μάζεψε το ποθητό κομπόδεμα και πήρε τον δρόμο του γυρισμού. Η μοίρα του όμως άλλα τούχε γραμμένα κι όχι την ποθητή ψαρόβαρκα και το γάμο: Πέφτει στα χέρια ληστών που του παίρνουν το κομπόδεμα κι, επειδή δεν ήθελε να γυρίσει στο νησί του μ' άδεια χέρια, μένει για πάντα παραπεταμένος κι απόκληρος, να μπολιάζει, γι' άλλους, αγριόδεντρα στην ξενιτιά και πεθαίνει εκεί, αφού στο μεταξύ είχαν πεθάνει και χαθεί και τα τελευταία όνειρα της άμοιρης ζωής του.

THE FIRST FIFTEEN DAYS OF AUGUST AND THE CHRISTIAN ORTHODOX TRADITION

"Nor tomb nor death overpowered the Mother of God, unsleeping in her prayers, unfailing hope in intercession; for as Mother of Life she has been taken over into life by him who dwelt in her ever-virgin womb." [Kontakion of the Feast]

Beloved Brothers and Sisters in the Lord,

Once again we are celebrating, with all due solemnity, the Dormition of the All-holy Theotokos and Mother of our God. The person of the Virgin Mary has always been a spiritual support, a guardian, a source of sacred joy and hope and a sure refuge for Christians, and particularly for us Orthodox Christians. Since the time when the Archangel Gabriel uttered those wondrous words, "Hail, Full-of-grace; the Lord is with you; blessed are you among women" [Luke 1:28] up until this very day, Christians and others have wondered at, honoured and blessed the Virgin Mary and have regarded her as a holy and privileged person, one who is a unique figure, destined to exercise a divine role for the human race. Christians have never ceased to praise her and, in a wonderful and inspired way, to express their love for her honourable and much-hymned person. They have attributed many names to her which testify to their mystical, personal and existential relationship with her. Some of these names remain uncontested - expressions of the faith of the Church regarding the place of the Virgin in the plans of divine economy for salvation, sanctification and the renewal of God's love and His providence for the human race. The Third Oecumenical Council in Ephesus (431) named her Theotokos and Mother of our God and reassessed in a festal way that this humble daughter of Nazareth is the Mother of Christ the God-man, as the Creed characteristically and concisely proclaims: Christ "was born of the Holy Spirit and the Virgin Mary". This is why she is Ever-virgin. Christ's birth was above understanding, beyond the laws of human logic and nature. With the incarnation of Christ, a new creation was inaugurated. The first came about with the creation of Adam and Eve from nothing through clay, the earth; and the second was by divine grace, the body of the Virgin Mary became "the palace of the King of all" and "the throne" on which sat the Divine Word and became man "being brought up among men". Every time we address her, we restate this truth which constitutes the faith and teaching of the Church from apostolic times until today. The name of the Mother of God is uttered because this "blessed among women" contributed in a mystical and unique way to the sacred event of the salvation of the human race. She became the mystical and corporeal "ladder, by which God came down". She became the celestial "bridge, leading those from earth to heaven", as the author of the Akathist Hymn characteristically writes.

We are, then, celebrating again this year the blessed Dormition of the All-holy Mother of God and, "gathered together from the ends of the earth in the village of Gethesemane" together with the Apostles, we greet her and honour "the protection of Christians that can not be put to shame". We mystically accompany her in worship, with piety we give her thanks, and we prayerfully urge her to not abandon us in times of temptation and weakness, trial and fear, but to always make "unfailing mediation with the Maker". And, just as she intervened at the

wedding in Cana of Galilee, may she continue to intercede with Christ, her Son and Saviour of the world, to soften the pains of humanity and to uphold both great and small. May she remember the mothers of the world, for the Virgin Mary was a mother and was pierced by the sword of pain and death, scorn and the baseness of this temporal life. As a mother and virgin may she pray for the protection of young people throughout the world. She knows that young people are easily led astray by the devil and the allurements of this world. The tempter has increased his attacks against the children of God. Rightly does the hymnographer of the Feast of the Dormition pray, "Therefore, immaculate Mother of God, as you live for ever with the life-bearing King, your offspring, pray without ceasing that he guard and save from every assault your young people; for we have gained your protection".

The period of the first fifteen days of August is associated with and accompanied by fasting and fervent prayer, sacred compunction and bitter joy. We fast in order to prepare to receive the Most Pure Gifts and to emphasise the event of the death of the All-holy Mother of God. We chant the Small and Great Paracleteis in our churches, and we address the Mother of God with words of gratitude and love, with hymns of reverence and honour for her contribution to the human race. In the time of her life, she became the "preaching of the Apostles", and she taught us much. With her death, she remains the protection and comfort, intercession and anchor of Christian people. Her life and those things she said constitute a continuous inspiration and joy and an everlasting example for all people. The Paracleteis and countless hymns which have been written for the Virgin and have enriched the Church are a perpetual reminder of the influence that this blessed and much-hymned person - who, as a mother, had the privilege of bringing Christ the God-man into the world - exercised and continues to exercise. The Mother of God remains a sacred and sure refuge and comfort for every one who bears the honoured name of Christian. Therefore, we celebrate the Dormition of the Mother of God and rejoice with gladness. With justified pride and confidence we chant, "And where, then, shall I find other succour? Where can I take refuge? Where shall I be saved? Whom shall I have as a fervent supporter, violently shaken as I am by the sorrows of life and, alas, its storms? In you alone I hope, have courage and rejoice, and I have recourse to your protection. Save me". By the prayers and sacred intercession of the All-holy Theotokos, Your mother, Lord Jesus Christ, Son and Word of the Living God, have mercy and save Your world, for You alone are good and love mankind and are a merciful God. Amen.

Gregorios of Thyateira & Great Britain

**Gregorios, Archbishop of
Thyateira & Great Britain**

THE 100TH ANNIVERSARY OF THE FOUNDATION OF THE GREEK CHURCH IN CARDIFF

**Address delivered by His Eminence Archbishop
Gregorios of Thyateira and Great Britain at St.
Nicholas' church in Butetown on Sunday,
9th July 2006**

It is with very great pleasure that I welcome you all here today, in the name of the Triune God - Father, Son and Holy Spirit - and of the fulness of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain. In particular, I welcome those distinguished guests who have honoured us with their presence as we celebrate the one hundredth anniversary of the church that serves the Greek Community in this famous capital city.

In particular, we are greatly honoured by the presence here among us of the First Minister of the Welsh Assembly. This Assembly is part of the genius of the British Nation and of the vision of the people of Wales, in that they have such an important institution within their own country. I had the privilege of visiting the beautiful, imposing and, may I say, fantastic Assembly building two months ago, together with the clergy of the Archdiocese who had chosen to hold their annual meeting in Cardiff as part of the celebrations of our church, and we were all deeply impressed by it.

I should also like to warmly welcome the representative of Churches Together in Wales (CYTUN), the representatives of the various local Churches and Confessions, and those who are representing various bodies and Associations that are essential in our daily lives.

From what we know, the first congregation of Greek-speaking Christians to be organised in this great port city was for seamen; and our Mother Church, the Oecumenical Patriarchate of Constantinople, directed a recently-ordained English priest - Father Timothy Stephen Hatherly - to establish a place of worship for them, which he did in 1873. However, it would appear that this congregation was not long-lived; and a new Community was set up along different lines in 1903, with the foundation stone of the building in which we find ourselves today being laid in 1906. The prominence of this place of worship in the life of the city appears to have been such that the road in which it stands was given the name of 'Greek Church Street'!

For many years, the composition of the congregation in Butetown was from Greece - in particular, from the Islands of Corfu and Chios - although today the greater part of its membership is drawn from the Island of Cyprus. Let me say, then, that it is a happy coincidence that when this beautiful building was consecrated in 1919, it was by an archbishop of the Autocephalous and Apostolic Church of Cyprus, namely Archbishop Kyrillos the Third (of blessed memory). He was in Great Britain to express to His Majesty's Government the desire of the people of his Island for freedom and reunion with their Motherland.

But, why was a church needed? Orthodox Christians, wherever they travel, feel that one of their first obligations is to establish somewhere where they can worship in accordance with their traditions, using their own language and customs. In this, they have similarities with their Welsh brethren. Orthodox Christians are known for their attachment to their Faith, to the life of their Church and to the observance of its teachings. Their Church, which traces its origins back to Apostolic times, is seen as a continuation of the work begun by Christ Himself and of the worship of those earliest days. And, indeed, our Mother Church, when creating a diocese for these Islands, chose to give it the name of one of the local churches mentioned in the Book of Revelation - namely, that of Thyateira in Asia Minor and a diocesan title that was then in abeyance. In that way, tradition, history and truth are united and embody a living institution and reality, to the glory of the Triune God.

The biblical Church of Thyateira was directed to 'hold fast' to that which it possessed until the Lord's coming again (cf. Rev. 2 : 25), and this the Church of Thyateira transplanted to these blessed Islands endeavours to do in an era of increasing secularisation and indifference, in which confusion inhabits the minds of many and distorts their lives.

In addition to the liturgical services of the Church, this Community - following the command of our Lord and Saviour, Jesus Christ - strives to assist those of its

members (and others) who are in difficulty and need. This is the primary work of the Ladies' Auxiliary Association, that brings together women of all ages to put into practice that which we are taught from the lips of the Lord. The Community tries to help people remain in contact with their homelands through the Centre that functions in the building alongside the church. We do not forget the language of our homeland - a language that is of paramount importance in the life of all Christians, given that the original language of the New Testament was Greek, as was also the language of the great translation of the Old Testament that saw the light of day two centuries before the birth of Christ and which we today know as the Septuagint. For this reason, we maintain a Greek Language Orthodox Faith School, which also makes use of the Community Centre, where our young people and others who are interested are given the opportunity of learning Greek Orthodox Tradition and Culture while, at the same time, enjoying Christian Fellowship through the cultivation of the sense of belonging to, and in unity with, Christ.

We are indeed happy that members of our Community both today and in the past have been able to play a significant role in the life of the Principality, and we are gladdened by the fact that the civil authorities recognise the contribution of our Church to this country. We are humbled that our relatively small congregation of Greek Orthodox Christians has been found worthy of the respect, love and support of the various Christian denominations in this land and that we are able to work in harmony with them, despite our differing traditions and convictions.

As we look forward to the next one hundred years, I feel that it is essential that we rededicate ourselves to the mission of the Church, to holding steadfastly to that which we have received and of proclaiming to others the 'Good News' of salvation and redemption that is so freely granted to us by Christ, Who was crucified for our sake and Who 'rose again on the third day, in accordance with the Scriptures'.

However, today - a day of celebration - is also a good opportunity to look back on what has been done in the past, to learn from our successes and mistakes, and to give thanks to Almighty God Who has permitted His Word to be proclaimed in this beautiful church building built to His glory and honour and dedicated to our Father among the Saints, Nicholas Archbishop of Myra in Lycia, protector of all those who 'go down to the sea in ships, that do business in great waters (and who) see the works of the Lord, and His wonders in the deep' (Ps. 106 [107] : 23-4).

It goes without saying that the present generation of the Faithful of this Community is extremely fortunate and blessed. It is they who are reaping the benefactions of

previous generations and who are the main participants and sharers in this wonderful sacred inheritance and in the joy of today's occasion. So, it is incumbent upon us all to give thanks to Almighty God for this privilege.

At the same time, we must not forget those who established this church, those who have been its benefactors and all those who have laboured so that it might remain open to this day and who have now gone before, and remember them in our prayers.

In addition, we must seek the Lord's blessing for all that (by His grace) we intend to undertake during the next century and pray that it may be in accordance with His Will and to His Glory. In a spirit of continuing creativity, it is our earnest hope and prayer that Almighty God, through the intercession of His most pure Mother, of St. David the patron of this country of Wales and of St. Nicholas the patron of this church, will bless and bring to fulfilment the efforts that are now being made to erect a Cultural Centre on the land adjacent to this church - which land has given to our Community by the Local Authority.

In closing, I should like to take this opportunity to thank the Very Reverend Archimandrite Iakovos (the priest-in-charge of the Community), the Chairpersons of the Church Wardens, the Ladies' Auxiliary Association, the School Committee and the Greek-Cypriot Association, together with the members of the Community itself, for all the hard work that they have put into organising these celebrations. Needless-to-say, I also thank all those who have contributed so generously to the expenses of this festival. I thank, too, all those of you who are present here today - in particular, those of you who have travelled from London and elsewhere to share in our joy and these festivities held yesterday and today.

I should also like to express our gratitude to the inhabitants of this Principality, as we do to those of the United Kingdom in general, for extending hospitality to our people and embracing them in such a Christian and brotherly way since their arrival here. We also hope and pray that this place of worship - founded one hundred years ago - will continue for at least another thousand, being active and welcoming, alive to serve the needs of the Faithful living in this historic capital city and throughout the land of Wales.

Once again, thank you all for being here today, for sharing in the joy of our celebrations and for praying with us for the peace of the whole world, the stability of the holy churches of God and the reconciliation of all Nations and Peoples of the Oekoumene, while at the same time giving thanks to the Triune God - Father, Son and Holy Spirit - to Whom be praise and glory, now and to the ages of ages. Amen.

ADDRESS OF HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN TO AN INFORMAL AND UNOFFICIAL GATHERING AT ST. CYPRIAN'S SCHOOL IN THORNTON HEATH ON 14TH JULY 2006

I am delighted this evening to be able to welcome you all - parents, teachers, interim and newly-appointed Head Teachers, governors, trustees and Friends of the School - to this unofficial gathering, and I thank you all for coming.

I thought that it would be fitting to hold this meeting at the end of the current academic year since it is planned that, from the beginning of the autumn term, there will be some significant changes in the life of the School.

As you know, we have had a number of interim head teachers since Mrs. Beverley Christie left to take up her new position. Following her departure, the Governing Body and the parents were justifiably concerned about finding a suitable replacement - one who would be able to lead this newly-founded Greek Orthodox School (the first of its kind) that had been established in the London Borough of Croydon. Nevertheless, with the help of the Local Authority and the leadership of the interim head teachers, the School has continued to function successfully, properly and effectively for the benefit of our children.

In this context, I should especially like to thank Mr. Donal McCarthy and Mr. David Garrard for the wonderful job that they and their colleagues have done for the progress and re-organisation of the School.

And also, on behalf of you all, I should like to welcome the new Head Teacher, Mrs. Kate Magliocco, and the new Deputy Head Teacher, Mrs. Vasoula Baron. Both of them come to us with excellent recommendations and considerable experience, having occupied equivalent positions in their previous placements. In addition - and I believe this to be important for a school like ours - they both have immigrant backgrounds and limitless enthusiasm. I assure them of our support and our prayers, and I am confident that they will do their utmost to usher in a new era in the School, one that will be of benefit and help to you (the parents) and, more importantly, to our children.

A school is a living organism and is made up of human beings. It therefore can expect to encounter a lot of problems and needs to keep in mind that it has continuous obligations towards the boys and girls entrusted to it. Since our School is a new school, it has a new ethos; and one of its goals is the inclusion

in its curriculum of the Orthodox Faith and Tradition and the Greek language, which has the longest history of any European language. For this reason, the Governors and the Trustees, in conjunction with the head teachers and others responsible, are studying ways whereby its teaching may be reinforced and made more effective.

I should here like to pay tribute to and thank the Greek and Cypriot Governments for seconding to the School teachers to instruct the children in the Greek language and Hellenic culture.

There are not any magic prescriptions for the success of a school - only hard work, trust and confidence in the objectives of the School and in those people who initiated its establishment. We are fortunate in having an excellent body of governors, teachers and trustees; and I am sure that we can make St. Cyprian's a first-class school. So, have confidence in the School and its future! Give it your wholehearted love and practical affection and support!

And let me emphasise: your support is needed - and, in particular, that of the parents. And, let me make it clear as I have said before, that this also means that the governors, the teachers and the parents must all try harder and work harder with common sense and in concord (like members of a choir), in unity, and with understanding and self-confidence for the School's progress and life in order to attain the bright future that we are all working for.

With this in mind and being put into practice, I am sure that the School will be a success and go from strength to strength for the benefit of all the children entrusted to it as well as to the London Borough of Croydon, which has supported the School from the beginning, and the National Government, which pays for its day-to-day running and maintenance.

I am therefore confident that, with the blessing of the Triune God - Father, Son and Holy Spirit - and through the intercession of the All-Holy Mother of our God, Mary Ever-Virgin, and St. Cyprian, our patron, the School will experience a new growth and see further progress and improvement for the joy of us all.

Once again, thank you all very much for being here this evening; and I wish you a very happy, pleasant and (indeed) joyful summer holiday.

ADDRESS OF WELCOME DELIVERED DURING THE DIVINE LITURGY AT THE CATHEDRAL OF THE DIVINE WISDOM IN BAYSWATER BY HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN ON SUNDAY, 20TH AUGUST 2006

Dear Friends and Participants in the 21st International Congress of Byzantine Studies that is to commence tomorrow,

I am truly delighted to welcome you to this beautiful Cathedral church, dedicated - as is the Great Church of Christ in the Queen of Cities - to the Divine Wisdom, the Holy Wisdom of Almighty God Who, in His ineffable and indescribable love for Mankind has created us in His own image and likeness and made us stewards of His goodness.

You are gathering in this great and hospitable capital city of London for your twenty-first International Congress that will examine the history, art, architecture, music, philosophy, diplomacy and many other facets of a branch of study that - following a period when this civilisation was looked down upon and considered as being uncultured and whose history was seen as lurching from war to immorality (with surprising regularity) under the cloak of misguided religiosity and fanaticism - is today considered to be one of the pre-eminent cultures and civilisations that human history has known, one that (among other things) has produced heights of spirituality, art and architecture.

During your time here in London, you will have the opportunity to examine not only Byzantium of the Eastern Mediterranean area but also its effect on the life and culture of society in these Islands - Islands that themselves received influences from Byzantium and which themselves contributed (but to a far lesser, almost insignificant, extent) to the life and society of what we today refer to as the Byzantine Empire. As is well-known, the first Christian Emperor and visionary founder of the Great City of Constantinople, Constantine the Great, was proclaimed a Caesar by the Roman Army in York one thousand seven hundred years ago this year - on 25th July 306, which anniversary was celebrated with due solemnity in that City, where he has been adopted as one of its own. And, let us not forget that, in 1400, these shores were graced by the presence of an Emperor, in the person of Manuel

Palaeologus, in whose entourage were diplomats, clergy and men of letters.

We need to remember that Byzantium is not a closed, somewhat esoteric, branch of studies, but one that is of direct relevance to today. It is for this reason that you, as Byzantinists, have dedicated yourselves to making every effort to research and uncover anything associated with it and make it known to contemporary man. Indeed, it may be said that civilised society is indebted and grateful to you both for your insights and for the continuous efforts you make to make known to the world both Byzantine Civilisation and its immense contribution to our life and religion.

And, indeed, if any more evidence is needed, one only has to look at the Church - the Orthodox Church - in which the Christian Faith as revealed to the Fathers of the Church under the inspiration of the Holy Spirit continues to be practiced and which is today inspiring believers in all parts of the world. Orthodox Christianity continues to cast its subtle and sophisticated brilliance over all men of good will; and, it must be remembered that, for the most part, it teaches by example - not by forced conversions and the acquisition of 'rice Christians'. For this reason, Orthodoxy has spread far beyond its traditional lands to places like central and southern Africa and the Far East.

In these Islands (which themselves were once Orthodox), the Faith is being rediscovered - first, perhaps, among native-born Britons in the late eighteenth century by Frederic North, fifth Earl of Guildford and first Chancellor of the Ionian Academy founded on the island of Corfu. However, this is not to say that Orthodoxy had not already made its reappearance in the English capital - at the chapel of the Imperial Russian Embassy and at the Greek church in Soho (now demolished and the foundation stone of which can be seen in the narthex of this Cathedral). And this rediscovery has been accompanied by an appreciation of the beauty of Orthodox worship, art and other traditions. As is well-known, its music has inspired some of the most prolific writers of Classical Music in Britain and North America and made this

music known to an audience far beyond those who would normally have come in contact with it.

And, it has to be said, hand-in-hand with this rediscovery there is an increased interest in iconography and the acquisition of its skills. Not only are icons in the Byzantine-style to be found decorating the eclectic homes of those who can afford to purchase such works of art, but also in churches and other places of worship. Examples that readily come to mind are those of Christ and His Blessed Mother placed near the grave of the Unknown Warrior in Westminster Abbey and the icons which have recently been installed in the Retro-Choir of Winchester Cathedral, not far from the Chapel of the Holy Sepulchre in which are to be found late twelfth-century frescoes in which many discern Byzantine influences. A further effect is the increased interest in the language used for much of the life of the Byzantine Empire - namely, Greek (although here it has to be acknowledged that there are other factors at work as well). And this, it has to be said, not only by those theologians and philologists wanting to read the works of the Great Fathers of the Church in the original language but also by those wishing to study the superb dialogues and discourses of writers of the last two centuries of the Byzantine Empire, during which so many aspects of its culture underwent a magnificent flowering. In short, there would today seem to be a general interest in 'all things Byzantine' - right down to its culinary accomplishments!

It may be said that this reawakening of interest in Byzantine art and architecture can be dated to the nineteenth century - even earlier, if one takes into consideration the studies of Sir Christopher Wren prior to the building of St. Paul's Cathedral in the City of London. Indeed, this rediscovery has recently given rise to a learned study entitled "Byzantium Rediscovered" by J.B. Bullen (Phaidon Press, 2003, 240 pp.), the front cover of which is graced by a depiction of the mosaic of Christ Pantocrator that you see above you in the dome of this church. Needless-to-say, the author does not limit himself to the British Isles but includes various countries of Europe and North America in his study. He sees influences not only in places of worship but even in such secular buildings as railway stations, a granary and the Senate Chamber of the New York State Capitol in Albany. Indeed, a further field of study would now seem to be the influence of Byzantium on the secular art and

architecture of former Byzantine lands.

In these Islands, the writer critically extols the magnificent Roman Catholic Cathedral in Westminster, where - last year - I had the privilege of presiding at Orthodox Great Vespers in an environment in which, as an Orthodox hierarch, I felt truly at home. Indeed, in St. Andrew's chapel there, there is a mosaic depiction of Constantinople, dominated by the Great Church. He makes mention, too (among other significant sites), of the Royal Mausoleum at Frogmore near Windsor Castle. And even if he is less than complimentary about the exterior of the church in which we find ourselves today, he does express a somewhat greater liking and appreciation for its interior.

Given this ever-increasing interest in Byzantium, I am confident that your forthcoming Congress will make its own contribution to the furtherance of knowledge about this great civilisation, which in many respects saw itself as being under the protection of Almighty God and His All-Holy Mother. Indeed, as a Greek Byzantinologist said, the people of Constantinople lived in the awareness of the ever-presence of the Divine, the which inspired them in their everyday lives and in death. The presence of the Triune God was, for the rulers and the subjects of that great Christian Empire, a living reality, one which guided and motivated them in their mundane life and in their activities and deeds.

Indeed, if I may be permitted to paraphrase His Royal Highness The Prince of Wales, Christianity in the West has regretfully tended to lose this sense of the sacred, something which in Byzantium was part of that civilisation's life-blood. The result is what we see around us today!

In closing, I want to congratulate you on the initiatives that have been taken in all aspects of this Congress. In particular, I sincerely congratulate those who have lent their names to it, have accepted invitations to speak on such a wide variety of topics, or have contributed a great deal of time and enthusiasm towards making the Congress the success that I am sure it will be. And I invoke the blessing of Almighty God - Father, Son and Holy Spirit - on your activities, confident that your deliberations will result in furthering our knowledge of a civilisation which, although considered by some to have ended in the fifteenth century, still continues to exercise its beneficial influence throughout the whole world.

STATEMENT OF
HIS EMINENCE ARCHBISHOP
GREGORIOS OF THYATEIRA
AND GREAT BRITAIN
ON THE OCCASION OF THE
PRIVATE VIEW OF ICONS
FROM
THE VELIMEZIS COLLECTION
ON FRIDAY, 25th AUGUST 2006

I am delighted to be here this evening on the occasion of this private view of icons from the Velimezis Collection in the Benaki Museum in Athens and I congratulate all those who have been involved in bringing them to London and making the arrangements for their exhibition in this gallery of the British Library at a time when the 21st International Congress of Byzantine Studies is being held in London.

The organisers have chosen as the exhibition's title that of "Adoration and Passion" - one which is very suitable on account of the subjects which we see exhibited. Beyond the devotional and liturgical aspect of the works which we see before us this evening, we can also discern the God-given talent of the icon-painter who, while following the traditions of his Church manages to give us a little of his own character and mentality.

Most interest will, undoubtedly, be centred on the icon of the Dead Christ with Angels (otherwise, The Passion of Christ) by Domenikos Theotokopoulos. However, there are many other subjects that should attract our attention. For example, those depicting the Mother of God with the Christ Child as she displays all her maternal affection to Him Who is her Creator, the 24 oikoi of the Akathist Hymn, the Triumph of Orthodoxy (which brings to mind the icon of the same subject in the British Museum's collection) and The Descent from the Cross, showing the influence of western iconography.

As I have said, icons are devotional items. Be inspired by them!

THE FALL OF
THE CITY OF
AMORION AND
ITS MARTYRS
by Bishop John of Amorion

The city of Amorion is located on the borders of Galatia and Phrygeia, to the south of Ankara and north of Antalya in central Turkey. It is today called Hisarkoy and is to be found near the city of Emirdag in the province of Afyon. In the 7th century, it had served as the capital of the Anatolikon eparchy, due to its strategic position on the main route south from Constantinople to Persia.

However, Amorion owes its fame to its native son, Michael II, who became Emperor of Byzantium in 820, thereby establishing the Amorion Dynasty. He was succeeded by Emperor Theophilos and the line came to an end with Michael III, who died in 867. Michael II was partially successful in defeating iconoclasm, whereas Theophilos revived it. The Empress Theodora, who was acting as regent for Michael III, ended it with the first observance of the Sunday of Orthodoxy on 11th March 843.

It was during the time of the Amorion dynasty that the first schism between Rome and Constantinople came to pass - this, in 863, during the patriarchate of St. Photios the Great. Other significant events of the period include the baptism of King Boris of Bulgaria by Patriarch Photios (at which the Emperor Michael III acted as sponsor) and the sending of the Greek missionaries Constantine (Cyril) and Methodius from Thessalonica to convert the Slav peoples to Orthodox Christianity.

Earlier, we know of the presence of Bishop Ablabios of Amorion at the Third Oecumenical Council (431) in Ephesus and of Bishop Theodosios at the Seventh Oecumenical Council (787) in Nicaea. In addition, Bishop Theophilos of

Amorion was a member of Emperor Michael III's delegation to Pope Nicholas I in 859. By 860, the Amorion bishopric had been elevated to the rank of a Metropolitanate.

Politically speaking, Amorion was first attacked by the Arabs in 644. In 688, they succeeded in capturing it, but it was later retaken by the Byzantines. The Arabs attacked Amorion again in 716 but were defeated by Byzantine Emperor Leo the Isaurian (717-741). However, in 838, after a siege of about two weeks, Amorion was captured and destroyed by Caliph al-Mutasim. It fell on either 12th or 15th August and, thereafter, never again achieved its former prominence.

It is contended by some Greek and non-Greek sources that the fall of the city was due to the betrayal by either Manikofanes, who held heretical Manichean views, or Bouditzes the Wretched. Whatever the case, its fall was due to an act of treason by someone in the military. Taburi relates two possible schemes of betrayal which led to the fall of Amorion (see "Byzantinoi Istorikoi kai Chronografoi" by Apostolos Karpozelos). One theory is that information was given to the besiegers regarding the weakest point in the city wall by a prisoner who formerly had been a Moslem, and the other being that the defending officer, Bouditzes, seeing that the defence of the city was hopeless, contacted Caliph al-Mutasim and informed him of the weakest point in the walls protecting the fortified city. Such was the fate of Amorion, the capital of the Anatolikon eparchy and the birthplace of the future Byzantine emperor who founded the Amorion Dynasty.

The number of those who lost their life varies from source to source. However, it is estimated that of its 70,000 residents, some 30,000 soldiers (under the leadership of General Aetius) together with thousands of civilians were killed. Likewise, many of its residents were taken captive, with some of them being beheaded on the way to Baghdad so as to prevent them from escaping. The remaining officers and civic officials, together with the priest Father Theodoros, all refused to renounce their Orthodox Christianity and were executed in 845. They have come to be known as the "42 Martyrs of Amorion", with their feast day being observed on

6th March (according to the Orthodox Church Calendar).

Yet, despite the destruction, Amorion has remained very much alive in circles of Byzantine history and archaeology, due in part to the Amorion Excavations which were begun in 1987 by Prof. R. Martin Harrison of Oxford University and which, following his death in 1992, have been continued by Dr. Christopher Lightfoot, curator of Greek and Roman Art at the Metropolitan Museum of Art in New York City. Much emphasis has been placed on excavating the cathedral church in the lower city of Amorion. It has been designated as a 'cathedral' due to there being a 'synthronon' located in the apse of the hieron bema (sanctuary or altar area), thus indicating that it was the kathedra (the 'seat' or 'see') of the presiding metropolitan in that city.

Last summer's excavations, undertaken together with Dr. Eric Ivison, Professor at City University of New York, brought to light the remains of the baptistery adjoining the narthex of this cathedral church, and which remains date back to the late 5th or early 6th century. In the centre of the baptistery is the cruciform font with 4 steps descending to the baptismal tank. Likewise, three tombs were excavated on the north side of baptistery, similar to those excavated in 2002 in the narthex of the cathedral church, where the bones of some 36 persons (probably of high rank) were found in seven tombs, and which may have been placed there to protect them from being desecrated.

Further information on the 2005 Amorion Excavations will be contained in the lecture to be delivered by Dr. Christopher Lightfoot on 5th March 2006 at the Metropolitan Museum of Art in New York City.

As a final note, it should be noted that Amorion is today a village inhabited by some 29 families, who are primarily engaged in farming. Most of them are descendants of Balkan refugees who settled there in 1892. In 1970, they rebuilt their mosque, primarily using marble slabs from the remains of the cathedral church. They did so having in mind that, in 1920, the Greek army on its ill-fated march towards Ankara had set fire to their then mosque. Sadly, history has a way of repeating itself.

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ιούλιος 2006

1. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερόν Ναό των Αγίων Κοσμά και Δαμιανού, Λονδίνου, όπου και παρέκάθισε σε Γεύμα. Στη συνέχεια ευλόγησε τους γάμους του Δημητρίου Πίσια και της Αικατερίνης Κ. Χαλαλμπους στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Αργότερα τέλεσε Μέσα Εσπερινό στον Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon, παρέκάθισε δε στη συνέχεια σε Δείπνο που παρέθεσε η Σχολή Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής στην Μεγάλη Αίθουσα Τελετών της ομώνυμης Κοινότητας.
2. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων, Preston, απένειμε δε τον τίτλο του "Πνευματικού" στον Προσβύτερο Χριστόδουλο Fyles. Στη συνέχεια επισκέφθηκε Ναόν των Μεθοδιστών με σκοπό την μελλοντική χρήση του για τις ανάγκες της τοπικής Ορθοδόξου Κοινότητας της Αρχιεπισκοπής, παρέκάθισε δε σε Γεύμα στην οικία του ζεύγους Mark και Anji Adam στο χωριό Wrea Green. Ακολούθως μετέβη στην πόλη Liverpool και παρακολούθησε την γιορτή του Ελληνικού Σχολείου της εκεί Ελληνικής Κοινότητας του Αγίου Νικολάου Liverpool.
3. Τον επισκέφθηκε στην Αρχιεπισκοπή ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως κ. Βασίλειος. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Εκπαιδευτικού Trust του Αγίου Νικολάου.
4. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Οικονόμος π. Ανδρέας Πίττας, ο Αρχιμ. Παντελεήμων Τσορμπατζόγλου, και η κα Σωτήρα Σεϊτή μετά του υιού της Δημήτρη. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Trust της Αρχιεπισκοπής και στη συνέχεια επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο τον ασθενούντα Αντώνιο Bequiri.
5. Τον επισκέφθηκε ο Αρχιμανδρίτης Εφραίμ Lash.
6. Τον επισκέφθηκε ο Δρ. Κωνσταντίνος Μάμμας. Ακολούθως μετέβη στο Ελληνικό Κολλέγιο Λονδίνου. Στη συνέχεια τέλεσε "Τρισάγιο" στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής για τον Μητροπολίτη Πισιδίας και πρώην Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων Μεθόδιο Φούγια. Το απόγευμα τον επισκέφθηκαν ο Μητροπολίτης κ. Ιγνάτιος επικεφαλής ομάδος προσκυνητών από τη Λάρισα, και η Μαρία Γεωργίου συνοδευόμενη από την Ελένη Βραχιμίδου. Το βράδυ παρέστη σε δεξίωση προς τιμή του απερχόμενου Γενικού Διευθυντή της Λαϊκής Τράπεζας (Λονδίνου) Κώστα Αργυρίδη.
7. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Σάββας Παυλίδης και ο Αρχιμ. Σεραφείμ Παπαθανασίου. Στη συνέχεια παρέστη στην τελετή λήξης των μαθημάτων στο Ελληνικό Κολλέγιο Λονδίνου. Αργότερα μετέβη στην πόλη Cardiff όπου και παρέκάθισε σε Δείπνο που παρέθεσε η εκεί Ελληνική Ορθόδοξος Κοινότητα του Αγίου Νικολάου.
8. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου, Cardiff. Το βράδυ παρέστη σε πανηγυρική εκδήλωση με την ευκαιρία συμπλήρωσης εκατόν ετών από της ανεγέρσεως του ομώνυμου Ελληνικού Ορθοδόξου Ναού της πόλεως Cardiff.
9. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία και Δοξολογία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου, Cardiff, και στη συνέχεια παρέκάθισε σε Γεύμα.
10. Προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων του Ορθοδόξου Ομολογιακού Σχολείου "Άγιος Κυπριανός" Λονδίνου.
11. Τον επισκέφθηκαν ο Καθηγητής Chris Carey, η Δρ. Χαρά Θλιβέρη, η Ελένη Harot και η Μαρία Ζαχαρία. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομολογιακού Σχολείου "Άγιος Κυπριανός".
12. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Σταύρος Μιχαήλ, ο π. Δημήτριος Δημόπουλος (με τον οποίο παρέκάθισε σε Γεύμα), η Λουκία Βανδώρου, ο Μ. Ραϊζης, και ο Κίρκης Κυριάκου. Το απόγευμα παρέστη σε τελετή στον Αγγλικανικό Καθεδρικό Ναό του Απ. Παύλου Λονδίνου με την ευκαιρία της συνταξιοδότησεως του Προϊσταμένου του Ναού Δρος John Moses.
13. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Πρωτοπρ. Άνθιμος Παπανδρέου (με τον οποίο παρέκάθισε σε Γεύμα), ο π. Μάξιμος Τσαγκαρίδης, ο Σάββας Παυλίδης, η Παναγιώτα Κοτάλη και ο Χρήστος Αυγουστήν. Το βράδυ παρέστη σε εκδήλωση στον Σερβικό Ορθόδοξο Ναό του Αγίου Σάββα, Λονδίνου, που οργάνωσε η Anglican and Eastern Churches Association.
14. Συναντήθηκε με γονείς και παιδιά του Ομολογιακού Σχολείου "Άγιος Κυπριανός" Λονδίνου.
15. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Ιουλία Γράψα, το ζεύγος Γεωργίου και Παναγιώτας Γιαννούση, και ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, Πεύκιος Γεωργιάδης.
16. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας, Stoke-on-Trent, όπου και παρέκάθισε σε Γεύμα. Το απόγευμα, τέλεσε την βάπτισμα του τέκνου του ζεύγους Παναγιώτη και Χριστούλας Καβαλλάρη στον Ιερό Ναό Παναγίας της Ελεούσης, Nottingham.
17. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Παναγιώτα Ζένιου, ο Αρχιεπίσκοπος Κομάνων Γαβριήλ και ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος (με τους οποίους παρέκάθισε σε Γεύμα), και Κληρικοί που διακονούν σε Ενορίες της Ρωσικής Αρχιεπισκοπής Δυτικής Ευρώπης που υπάγεται στο Οικουμενικό Πατριάρχειο.
18. Μετέβη αεροπορικάς στην Λάρνακα Κύπρου μέσω Αθηνών. Το βράδυ παρέκάθισε σε Δείπνο στην οικία του Προκόπη και της Έλλης Παναγιώτου.
19. Μετέβη στο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο Κύπρου στη Λευκωσία, όπου συναντήθηκε με τον ασθενούντα Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, τον Μητροπολίτη Πάφου και Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, Χρυσόστομο, και τον Επίσκοπο Τριμυθούντος Βασίλειο. Στη συνέχεια επισκέφθηκε τον Επίσκοπο Κύκκου Νικηφόρο στο "Μετόχιο Κύκκου" Λευκωσίας. Αργότερα συναντήθηκε με τον Νικόλαο Παναγιώτου. Στη συνέχεια τέλεσε Μέγα Εσπερινό στον Ιερό Ναό Παναγίας Παλλουριωτίσσης και αργότερα παρέκάθισε σε Δείπνο σε εστιατόριο στο Καϊμακλί Λευκωσίας.
20. Παρέστη στη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου, Έγκωμης Λευκωσίας. Στη συνέχεια, προγευμάτισε στην οικία του αδελφού του, Παναγιώτη Θεοχάρους, και ακολούθως επισκέφθηκε τον νεόδομο Ναό του Αγίου Νικολάου, Έγκωμης. Αργότερα επισκέφθηκε τον Πρόεδρο

της Κύπρου Τάσσο Παπαδόπουλο, και στη συνέχεια την οικία του ζεύγους Αντώνη και Σαββούλας Φιλιππίδη, όπου και παρέκάθισε σε Γεύμα. Το απόγευμα επισκέφθηκε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, Γεώργιο Γεωργιάδη. Το βράδυ παρέκάθισε σε Δείπνο στην Κατασκήνωση Κοριτσιών που οργανώνει ο Ναός του Αγίου Νικολάου Έγκωμης στο χωριό Φιλάνι.

21. Προτού αναχωρήσει αεροπορικά για τη Θεσσαλονίκη, επισκέφθηκε στην οικία της την Λουκία Συμεού στον προσφυγικό καταυλισμό Τσακκιλερής Λάρνακας. Στο αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης τον υποδέχθηκε η Αγγελική Δελιγιάννη και εκπρόσωποι της Δημαρχίας Φλώρινας. Προτού μεταβεί εις Φλώρινα οδικώς, επισκέφθηκε τον Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Άνθιμο. Στην Φλώρινα μετέβη ως εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την ευκαιρία του Δευτέρου Παγκοσμίου Συνεδρίου Αποδήμων Φλωρινιωτών, τον υπεδέχθησαν δε ο Νομάρχης Φλώρινας, Ιωάννης Στρατάκης, και ο Αθανάσιος Τάσσης (υπεύθυνος της Οργανωτικής Επιτροπής). Στη συνέχεια επισκέφθηκε τον Μητροπολίτη Φλώρινας Θεόκλητο, με τον οποίο παρέκάθισε σε Γεύμα στην Κατασκήνωση Κοριτσιών της Μητρόπολης, στην Πρώτη. Το βράδυ παρέστη στην έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου και στη συνέχεια στο Δείπνο που παρέθεσε η Νομαρχία Φλώρινας.
22. Μίλησε στους Συνέδρους με θέμα τις δραστηριότητες της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας, παρέκάθισε δε στη συνέχεια σε Γεύμα που παρέθεσε ο Νομάρχης. Το απόγευμα συλλειτούργησε με τον Μητροπολίτη Θεόκλητο στα θυρανοίξια του παρεκκλησίου της Αγίας Μαρίας στην Πτολεμαΐδα και στη συνέχεια προέστη στον Εσπερινό. Στη συνέχεια επισκέφθηκε την Ιερά Μονή του Αγίου Παντελεήμονος και αργότερα παρέκάθισε σε Δείπνο που παρέθεσαν η Νομαρχία Φλώρινας και ο Δήμαρχος Αμυνταίου.
23. Τέλεσε συλλειτουργό με τον Μητροπολίτη Θεόκλητο στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Παντελεήμονος, Φλώρινας, και στη συνέχεια επισκέφθηκε την Ιερά Μονή Αγίου Μάρκου του Ευαγγελιστού, στην Πρώτη. Αργότερα παρέκάθισε σε Γεύμα που παρέθεσε ο Δήμαρχος Φλώρινας. Το βράδυ παρακολούθησε παράσταση του έργου "Επιστροφή στην Ιθάκη" του Μιχαήλ Βιτόπουλου, από την Θεατρική Ομάδα "Νεφέλη", Τορόντο Καναδά. Στη συνέχεια παρέκάθισε σε Δείπνο που παρέθεσε ο Μητροπολίτης Θεόκλητος στο Αδελφάτο "Αγία Μακρίνα" Φλώρινας.
24. Επέστρεψε οδικώς στη Θεσσαλονίκη. Το μεσημέρι παρέκάθισε σε Γεύμα που παρέθεσε το ζεύγος Κωνσταντίνου και Αγγελικής Δελιγιάννη-Γεωργάκα σε ξενοδοχείο της πόλης. Στη συνέχεια επέστρεψε αεροπορικά στο Λονδίνο μέσω Αθηνών.
25. Μετέβη στην πόλη Υόρκη Αγγλίας, όπου παρέκάθισε σε Γεύμα στο εστιατόριο "Μάνα". Στη συνέχεια μετέσχε στην τελετή για την ανακήρυξη στην πόλη αυτή σε Αυτοκράτορα της Ρώμης, το 306 μ.Χ., του Μεγάλου Κωνσταντίνου, και ανέγνωσε το Σύμβολον της Πίστεως της Συνόδου της Νικαίας (325 μ.Χ.). Στη συνέχεια, μαζί με τον Αγγλικανό Αρχιεπίσκοπο Υόρκης, κατέθεσε στέφανο στα ερείπια του εκεί Ρωμαϊκού Αρχηγείου. Παρέστη επίσης στις εορταστικές εκδηλώσεις και στην Έκθεση αντικειμένων σχετικών με την ιστορία και τις παραδόσεις για τον Μέγα Κωνσταντίνο, που οργάνωσε το Μουσείο της πόλης. Επισκέφθη-

κε επίσης την οικία του ζεύγους Αντωνίου Παύλου στο Haxby και αργότερα μετέβη στην πόλη Leeds όπου τέλεσε Εσπερινό στον Ελληνορθόδοξο Ναό της πόλης, προήδρευσε δε Γενικής Συνελεύσεως της τοπικής Κοινότητας, όπου και παρέκάθισε σε Δείπνο, και διανυκτέρευσε στο Wakefield.

26. Επέστρεψε στο Λονδίνο, παρέθεσε δε γεύμα στον Sir Robert Balchin και τον Δρα Πάρη Τεκκή, στην Αρχιεπισκοπή.
27. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονος, Harrow Λονδίνου, χειροθέτησε δε σε Αναγνώστη τον Δημήτριο Σαλαπάτα και στη συνέχεια παρέκάθισε εκεί σε Γεύμα. Αργότερα τον επισκέφθηκε στην Αρχιεπισκοπή η Βιργινία Θεοδώρου.
28. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Επίσκοπος Κιανέων Χρυσόστομος συνοδευόμενος από τον Πρωτοπρ. Ανδρέα Γαριβαλδινό, ο Γεώργιος Πυλιώτης, ο Γεώργιος Χατζηφάνης, ο Τάκης Φελλάς, ο Αντώνης Γερολέμου, ο Σταύρος Μιχαήλ, και η Παναγιώτα Ζένιου. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων της Κοινότητας Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Croydon.
30. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Μάρκου και Φωτεινής, Folkestone. Αργότερα ευλόγησε τους γάμους του Άκη Νικολάου και της Μαρίας Ζαχαρία στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου.
31. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στην Κατασκήνωση Ορθόδοξων Νέων στο Ratlinghope, όπου και παρέκάθισε σε γεύμα.

Αύγουστος 2006

1. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Δημήτριος Σαλαπάτας και Παναγιώτης Αργυρού, ο π. Βασίλειος Χριστοδούλου, ο Κώστας Κυριάκου, και ο π. Σταύρος Σολωμού (με τον οποίο παρέκάθισε σε γεύμα). Το απόγευμα τέλεσε Αγιασμό και στη συνέχεια την Παράκληση αρχικά στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής και στη συνέχεια στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.
2. Τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής. Στη συνέχεια τον επισκέφθηκε ο Κώστας Καββάδας.
3. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Δρ Ανδρέας Παπαδάκης με την θυγατέρα του Αλεξάνδρα (με τους οποίους παρέκάθισε σε Γεύμα), και ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος. Τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
4. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Επίσκοπος Διοκλείας Κάλλιστος, ο π. Ανάστασιος Γιαννή μετά της Πρεσβυτέρας του, ο Διάκονος Χριστόδουλος Χριστοδούλου μετά της Διακονίσσης του, και οι Μάριος και Marian Jeffery. Αργότερα τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
5. Τον Επισκέφθηκαν οι Χρυστάλλα, Γεωργία και Patricia Σεργίου (μετά των παιδιών της). Αργότερα επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο τον Αρχιμ. Παντελεήμονα Κουλούρη. Το βράδυ τέλεσε Μέγα Εσπερινό στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, Wightman Road Βορείου Λονδίνου.
6. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό του Σωτήρος Χριστού, Woolwich, όπου και παρέκάθισε σε Γεύμα.
7. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμ. Γεώργιος Καρβούνης,

- εκπρόσωποι της Βοηθητικής Αδελφότητας Γενεσίου της Θεοτόκου Camberwell, ο Χάρης Σοφοκλείδης (με τον οποίο παρεκάθησε σε Γεύμα), οι Φώτης Παπαφώτης, Ευγένιος Στυλιανίδης και Σταύρος Παντελή, και ο Μιχάλης Γιακουμή. Τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
8. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά άλλες εκπρόσωποι της Βοηθητικής Αδελφότητας Γενεσίου της Θεοτόκου Camberwell, και οι Καλυψώ και Αικατερίνη Μαρκοπούλου. Τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
9. Προέστη της κηδείας της Σταματίας Κ. Χατζηπατέρα στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Αργότερα τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής και στη συνέχεια προήδρευσε Συνεδρίας των Κηδεμόνων της Κοινότητας Γενεσίου της Θεοτόκου, Camberwell Νοτίου Λονδίνου.
10. Τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
11. Τέλεσε την κηδεία του Κώστα Μνήδη στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού, Wightman Road. Στη συνέχεια τον επισκέφθηκαν στην Αρχιεπισκοπή ο Αρχιμ. Νεκτάριος Παπαγιαννούλης, οι Επίσκοποι Τροπαίου Αθανάσιος και Ναζιανζού Θεοδώρητος μετά του Αρχιμ. Αμιλιανού Παπαδάκη, και ο π. Γεώργιος Χρηστίδης. Αργότερα τέλεσε την Παράκληση στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής.
12. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Σάββας Καραγιάννης, ο Αρχιμ. Νικόδημος Αναγνωστόπουλος και το ζεύγος Γρηγόρη και Σαββούλας Γιώρκα μετά των τέκνων τους. Αργότερα επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο τον νοσηλευόμενο Αρχιμ. Παντελεήμονα Κουλούρη.
13. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου, Mansfield, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα.
14. Τέλεσε Μέγα Εσπερινό στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green Βορείου Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε Δείπνο.
15. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα.
16. Τον επισκέφθηκε ο Καθηγητής Ζήσης Φωτάκης.
17. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμ. Αθηνάγορας Κωνσταντίνου μετά του αδελφού του, Αντώνη Ηλιάκη, και ο π. Νικόλαος Βερνέζος.
18. Τέλεσε την κηδεία του Γεωργίου Φραγκουλίδη στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, Wightman Road Βορείου Λονδίνου. Αργότερα τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Σταύρος Παντελή και Παντελής Αγιώτης, και οι Αθηνά Σιδέρη και Ανδρέας Θεοφίλου.
19. Επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο τον Αρχιμ. Παντελεήμονα Κουλούρη.
20. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.
21. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Ανδρέας Σταύρου, ο Ιερομόναχος Χριστόδουλος Κοκκλιώτης μετά του αδελφού του, Αρχιμ. Βησσαρίωνα Κοκκλιώτη, το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού μετά του Ιωάννη Σπανού, ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος, και η Ελένη Χαλαδάκη. Παρέστη στην έναρξη του 21ου Διεθνούς Συνεδρίου Βυζαντινών Σπουδών στο Institute of Education του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και αργότερα στη συναυλία Βυζαντινής Μουσικής στον Αγγλικανικό Ναό του St. Pancras Λονδίνου.
22. Τον επισκέφθηκαν το ζεύγος Δημητρίου και Μαρίας Κοντογιάννη μετά του υιού των Κωνσταντίνου. Αργότερα επισκέφθηκε στην οικία του τον ασθενούντα Διαμαντή Πατέρα και στη συνέχεια μετέβη στο Βρετανικό Μουσείο για να συναντήσει τους ομιλητές και τους συνέδρους του Συνεδρίου Βυζαντινών Σπουδών. Αργότερα παρεκάθησε σε Δείπνο στην Κοινότητα Απ. Βαρνάβα, Wood Green Βορείου Λονδίνου.
23. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμ. Ιάκωβος Σάββα, και ο Επίσκοπος Ναζιανζού Θεοδώρητος, ο Πρωτοπρ. Θωμάς Συνοδινός, και το ζεύγος Σπυριδώνος και Φωτεινής Παπαβασιλείου, μετά των οποίων παρεκάθησε σε Δείπνο. Στο μεταξύ παρέστη σε ιδιωτική έκθεση Ελληνικών χειρογράφων στη Βιβλιοθήκη του Παλατίου του Lambeth.
24. Παρέστη στην παρουσίαση της "Πρωσοπογραφίας του Βυζαντινού Κόσμου" και στη δεξίωση που ακολούθησε στο King's College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου.
25. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Σωτήρα Κώστα συνοδευόμενη από την θυγατέρα και τον γαμβρό της, ο Liviū Barbu, και ο Αντώνης Ηλιάκης. Αργότερα τέλεσε την κηδεία του Γεωργίου Παπασπύρου στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green Βορείου Λονδίνου. Το βράδυ παρέστη στην έκθεση εικόνων της συλλογής Βελιμέζη με τίτλο "Adoration and Passion", στη Βρετανική Βιβλιοθήκη. Στη συνέχεια προήδρευσε συνεδρίας του νέου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της Κοινότητας Γενεσίου της Θεοτόκου, Camberwell.
26. Προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων της Κοινότητας Γενεσίου της Θεοτόκου, Camberwell. Το απόγευμα μετέβη στην πόλη Leeds, όπου τέλεσε Εσπερινό στον εκεί Ελληνορθόδοξο Ναό των Τριών Ιεραρχών, όπου και παρεκάθησε σε Δείπνο.
27. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Τριών Ιεραρχών, Leeds. Αργότερα ευλόγησε τους γάμους του Dermot Connor και της Louise Δημητρίου στον ίδιο Ναό. Στην επιστροφή του προς το Λονδίνο επισκέφθηκε τον τάφο του William Oakes (1809-1871) στο χωριό Flanshaw (Wakefield).
28. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Αθανασία Νικολάου, ο Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδόνης, ο π. Κωνσταντίνος Αγουλάς, ομάδα προσκυνητών από την Μητρόπολη Ιερισσού, και ο Αρχιεπίσκοπος Κομάνων Γαβριήλ συνοδευόμενος από τον Επίσκοπο Αμφιπόλεως Βασίλειο. Αργότερα επισκέφθηκε στην οικία τους το ζεύγος Serif και Georgette Habib και στη συνέχεια ταξίδεψε αεροπορικώς για την Κωνσταντινούπολη μέσω Αθηνών.
29. Στο Πατριαρχείο συναντήθηκε αρχικά με τον Μητροπολίτη Φιλαδελφείας Μελίτωνα. Στη συνέχεια παρεκάθησε σε Γεύμα μετά του Οικουμενικού Πατριάρχου, με τον οποίο συζήτησε διάφορα θέματα. Αργότερα συναντήθηκε με άλλους Μητροπολίτες του Θρόνου.
30. Παρεκάθησε και πάλιν σε Γεύμα μετά του Οικουμενικού Πατριάρχου. Στη συνέχεια επισκέφθηκε το Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στην Κωνσταντινούπολη επί τη ευκαιρία της ονομαστικής εορτής του Γενικού Προξένου.
31. Επέστρεψε στο Λονδίνο μέσω Αθηνών, όπου συναντήθηκε και πάλιν με τον ανιψιό του, δικηγόρο Παναγιώτη Γιώρκα, που ζει μόνιμα στην Αθήνα.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

July 2006

1. In the morning, His Eminence the Archbishop celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Cosmas & Damian in Gospel Oak on the occasion of its title feast, being entertained to lunch afterwards by the Community. In the afternoon, he blessed the marriage of Demetrios Pispas and Aekaterini K. Charalambous at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the evening, he presided at Great Vespers at the Cathedral of the Holy Cross and St. Michael in Golders Green, afterwards entertaining those associated with the School of Byzantine Music to a meal at the Main Hall of the Community Centre beside the cathedral.
2. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of the Holy Apostles in Preston at the Galloway Hall in Fulwood and, at the Dismissal, conferred the office of Spiritual Father on Father Christodoulos Fyles. In continuation, he visited the former Garstang Methodist church near the village of Woodplumpton, which had been under consideration for use as an Orthodox church. Later, he was entertained to an al fresco lunch at the house of Mark & Anji Adam in Wrea Green. He then travelled to Liverpool, where he addressed those attending the Greek School of Liverpool and Crosby's end-of-year concert, held on the premises of the Archbishop Blanch High School.
3. In the afternoon, he received Bishop Basil of Amphipolis. In the evening, he presided at a meeting of the St. Nicholas Educational Trust.
4. He received Father Andreas Pittas and Archimandrite Panteleimon Tsormbatzoglou during the morning and Mrs. Soteria Seiti & her son, Demetrios, in the afternoon. In the evening, he presided at a meeting of the Archdiocesan Trust. Afterwards, he went to visit Antonios Bequiri, a patient at St. Mary's Hospital in Paddington.
5. In the morning, he received Archimandrite Ephrem of Whalley Range.
6. During the morning, he received Dr. Constantinos Mammias and visited the Hellenic College of London, where he addressed the pupils. Returning to the Archdiocese, he learnt of the repose of Metropolitan Methodios of Pisidia (archbishop of Thyateira, 1979 - 1988) and immediately presided at a Trisagion in the Chapel of the Archdiocese. During the afternoon, he received Metropolitan Ignatios and a group of pilgrims from Larissa (in central Greece) and Mrs. Maria Georghiou (who was accompanied by Mrs. Heleni Vrachimidou). In the evening, he was present at a farewell reception for Costas Arghyridis, General Manager of the Popular Bank of Cyprus (Laiki Bank), at the Bank's headquarters in the West End.
7. During the morning, he received Savvas Pavlidis and Archimandrite Seraphim Papathanasiou. In the afternoon, he was present at the Hellenic College of London's Speech Day. He left for Wales in the evening, being entertained to supper by the Community in Cardiff at the church.
8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Nicholas in Butetown (Cardiff), being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he was present at a celebration organised to celebrate the 100th anniversary of the foundation of the present church in Cardiff, held at St. Peter's Hall. In the evening, he was entertained to supper by the Community at the Macdonald Holland House Hotel.
9. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Nicholas in Butetown (Cardiff), following which he presided at a Te Deum. Afterwards, he was entertained to lunch by the Community.
10. In the evening, he presided at a meeting of the Trustees of St Cyprian's School.
11. During the afternoon, he received Prof. Chris Carey & Dr. Hara Thliveri and Mrs. Heleni Harot & Miss Maria Zacharia. In the evening, he presided at a meeting of the Governors of St. Cyprian's School in Thornton Heath.
12. In the morning, he received Stavros Michael. At midday, he entertained Father Demetrios Demopoulos to lunch. In the afternoon, he received Mrs. Loukia VANDOROU & Mr. Pa?zis. In the evening, he was present at a Sung Eucharist in St. Paul's Anglican Cathedral in the city of London to mark the retirement of the Dean, Dr. John Moses. Returning to Thyateira House, he received Kikis Kyriakou.
13. At midday, he entertained the Revd. Anthimos Papandreou to lunch. During the afternoon, he received Father Maximos Tsangaridis, Savvas Pavlidis and Miss Panaghiota Kotali & Christos Avgoustinou. In the evening, he was a guest at a dinner given by the Anglican and Eastern Churches' Association at St. Sava's Serbian Orthodox church in West London.
14. In the evening, he met parents and guardians of children attending St. Cyprian's School in Thornton Heath on the school's premises.
15. He received Ioulia Grapsa and Georghios & Panaghiota Ghiannousis during the morning and Pefkios Georghiadis, Minister of Education and Culture of the Republic of Cyprus, in the afternoon.
16. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Marina in Stoke-on-Trent, being entertained to lunch afterwards by the Community. In the afternoon, he baptised Georghios, infant son of Panaghiotis & Christoulla Kavallaris, at the church of the Mother of God in New Lenton (Nottingham).
17. In the morning, he received Mrs. Panaghiota Zeniou. At midday, he entertained Archbishop Gabriel of Comana

and Bishop Basil of Amphipolis to lunch. Later, he received clergy of the British Episcopal Vicariate of the Archdiocese of Orthodox Parishes of Russian Tradition in Western Europe under the omophorion of the Oecumenical Patriarchate.

18. At midday, he left Heathrow Airport to fly to Larnaca by way of Athens. At Larnaca Airport, he was met by Prokopios & Helle Panaghiotou and Theodoros Stylianou. He had supper at the house of Prokopios & Helle Panaghiotou.
19. In the morning, he visited the Offices of the Archdiocese of Cyprus, where he was received by Bishop Vassilios of Trimythous, Archbishop Chrysostomos (formerly of Cyprus), and Metropolitan Chrysostomos of Paphos, locum-tenens of the Archdiocese. In continuation, he visited the Metochion of the Monastery of Kykkos, where he was received by Bishop Nikephoros of Kykkos. He had lunch at the house of Prokopios & Helle Panaghiotou. Before leaving his hotel in the evening, he received Nikolaos Panaghiotou. He then presided at Great Vespers at the church of the Annunciation of the Mother of God "Pallouriotissa", afterwards being entertained to supper at the Synorama Restaurant in Kaimakli.
20. In the morning, he attended the Divine Liturgy at the old church of St. Nicholas in Engomi (at which church he had held his first appointment as deacon). Afterwards, he had breakfast at the nearby house of Panaghiotis & Despoina Theocharous and then visited the new church of St. Nicholas in Engomi. Later, he was received by Tassos Papadopoulos, President of the Republic of Cyprus, at the Presidential Palace. He was entertained to lunch at the house of Antonios & Savoula Philippidis at Haghiios Vassilios (Strovolos). In the afternoon, he visited Pefkios Georghiadis, Minister of Education and Culture, at his Offices. Returning to his hotel, he received Miss Theocharoula Theocharous. In the evening, he visited a summer camp for girls organised under the auspices of the church of St. Nicholas in Engomi at Filani and had supper there.
21. In the early morning, he visited Mrs. Loukia Symeou at her home in Tsakkilerou (a refugee housing-estate near Larnaca). He then left Larnaca to fly to Thessaloniki, where he was met at the airport by Mrs. Angeliki Delighianni - Georgaka. After visiting Metropolitan Anthimos of Thessaloniki at the Metropolis, he was driven to Florina where he was welcomed by Ioannis Stratakis, the Prefect, and Athanasios Tassou, of the Organising Committee of the Second World Conference of those deriving their origin from the Prefecture of Florina, at which he was to represent His All-Holiness the Oecumenical Patriarch. He then visited Metropolitan Theoklitos of Florina at his Offices, and accompanied him for lunch at the girls' diocesan summer camp in Proti. In the evening, he was present at the Conference held at the Aristotelis Hall, at which he addressed the conferees in the name of His All-Holiness. Later, he was a guest at the dinner given by the Prefecture of Florina at a restaurant near the Vigla Ski Installations.
22. In the morning, he addressed the Conference on the subject of life in the diaspora and the activities of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain. After attending the morning sessions of the Conference, he had lunch with the Prefect. In the afternoon, he assisted Metropolitan Theoklitos at the door-opening ceremony (thyanoixia) of the crypt chapel of St. Marina below the church of the Transfiguration in Ptolemaida, afterwards presiding at Vespers. Later, he visited the Monastery of Ss. Panteleimon & Evouli near Haghiios Panteleimon, before being entertained to supper at the "Ateron" Restaurant near Amyndaeon by the Union of Towns and Communities of the Prefecture of Florina and the Mayor of Amyndaeon.
23. In the morning, he concelebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of St. Panteleimon in Florina together with Metropolitan Theoklitos, afterwards visiting the Monastery of St. Mark the Evangelist near Proti. Returning to Florina, he was entertained to lunch by the Mayor of Florina at the "Egnatia" Restaurant outside the town. In the evening, he was present at a performance of "Return to Ithaca" by Michael Vitopoulos, given at the Aristotelis Hall by the "Nefeli" Theatre Group of Toronto. Later, he was entertained to supper by Metropolitan Theoklitos at the St. Macrina Sisterhood on the outskirts of the town.
24. In the morning, he returned to Thessaloniki by car, being met in the city by Protopresbyter Palaeologos Manos & Mrs. Angeliki Delighianni - Georgaka. At midday, he was a guest at the luncheon given by Constantinos Georgakas & Angeliki Delighianni - Georgaka at the Kempinski Hotel Nikopolis near the Thessaloniki Airport. Later, he left Thessaloniki to return to London, flying by way of Athens.
25. In the morning, he travelled to York, where, at midday, he was entertained to lunch at the "Mana" Restaurant. In the afternoon, he participated in an Act of commemoration at York Minster of the Proclamation of Constantine as Augustus in 306 AD, at which he read the Creed as it was formulated at the Council of Nicaea in 325 AD and (together with the Anglican archbishop) laid a wreath at the ruins of the Roman Headquarters in the Minster's Undercroft. In continuation, he was present at a celebration in the gardens of the Yorkshire Museum, following which he visited an exhibition at the Museum illustrating the story of Constantine and his legacy to Europe, the Mediterranean and ultimately to the rest of the world and how he heralded the modern age through his acceptance of Christianity. Afterwards, he was entertained to tea by Mr. & Mrs. Antonios Pavlou at their home in Haxby. Later, he travelled to Leeds, where he presided at Vespers at the church of the Three Hierarchs and was entertained to supper (also presiding at a General Meeting of the Community). He spent the night in Wakefield.

26. He returned to London in the morning. At midday, he entertained Sir Robert Balchin & Dr. Paris Tekkis to lunch.
27. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Panteleimon in Kenton (Harrow), during which he conferred the office of Reader on Demetrios Salapatas. Afterwards, he was entertained to lunch by the Community. Returning to the Archdiocese, he received Miss Virginia Theodorou.
28. During the morning, he received Bishop Chrysostomos of Kyanea (who was accompanied by Protopresbyter Andreas Garivaldinos), Georghios Pyliotis, Georghios Hajifanis, and Takis Phellas. During the afternoon, he received Antonios Yerolemou & Stavros Michael and Mrs. Panaghiota Zeniou. In the evening, he presided at a meeting of the Trustees of the church of Ss. Constantine & Helen in Upper Norwood (Croydon).
30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Mark & Photine in Folkestone, being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he blessed the marriage of Akis Nikolaou and Maria Zacharias at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.
31. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Orthodox Youth Camp being held in Ratlinghope, being entertained to lunch afterwards at the Camp.

August 2006

1. During the morning, he received Demetrios Salapatas & Panaghiotis Arghyrou, Father Vassilios Christodoulou and Costas Kyriakou. He entertained Father Stavros Solomou to lunch. In the late afternoon, he conducted an Haghiasmos at the Archdiocese and then presided at the Service of Supplication. In the evening, he presided at the Service of Supplication at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.
2. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese. Later, he received Costas Kawvadas.
3. At midday, he entertained Dr. Andreas Papadakis and his daughter, Alexandra, to lunch. He then presided at the Service of Supplication at the Archdiocese. Afterwards, he received Bishop Basil of Amphipolis.
4. He received Bishop Kallistos of Diokleia and Father Anastasios Yianni together with his presbytera, Angeliki, during the morning and Deacon Christodoulos Christodoulou & his diakonissa, Thekla, and Marios & Marian Jeffery during the afternoon. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese.
5. In the morning, he received Mesdames Chrystalla & Georghia Serghiou together with Mrs. Patricia Serghiou and her children. In the afternoon, he visited Archimandrite Panteleimon Koulouris, a patient at St. Mary's Hospital in Paddington. In the evening, he presided at Great Vespers at the church of St. John the Baptist in Hornsey.
6. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Christ the Saviour in Welling (Woolwich) on the occasion of its title feast, being entertained to lunch afterwards by the Community.
7. During the morning, he received Archimandrite Georghios Karvounis and representatives of the Ladies' Auxiliary Association of Camberwell. He had lunch with Charis Sophokleidis. Returning to Thyateira House, he received Photis Papaphotis, Evghenios Stylianidis and Dr. Stavros Panteli. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese. In the evening, he received Michalis Yiakoumis.
8. In the afternoon, he received further representatives of the Ladies' Auxiliary Association of Camberwell. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese. Afterwards, he received Mesdames Calypso & Aekaterini Markopoulou.
9. In the morning, he presided at the funeral of Mrs. Stamatia K. Hadjipatera at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese. Later, he presided at meetings of the Trustees and the Committee of the Cathedral of the Nativity of the Mother of God in Camberwell.
10. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese.
11. In the morning, he presided at the funeral of Costas Minidis at the church of St. John the Baptist in Hornsey. During the afternoon, he received Archimandrite Nectarios Papaghiannoulis, Bishops Athanasios of Tropaeou & Theodoritos of Nazianzos, together with Archimandrite Aemilianos Papadakis, and Father Georghios Christidis. In the late afternoon, he presided at the Service of Supplication at the Archdiocese.
12. During the morning, he received Savvas Karaghiannis, Archimandrite Nikodemos Anagnostopoulos, and Gregorios & Savvoula Yiorkas and their family. In the afternoon, he visited Archimandrite Panteleimon Koulouris at St. Mary's Hospital in Paddington.
13. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Cyril and Methodius in Huthwaite (Mansfield), being entertained to lunch afterwards by the Community.
14. In the evening, he presided at Great Vespers at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green, being entertained to supper afterwards by the Community.
15. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green on the occasion of its title feast, being entertained to lunch afterwards by the Community.

16. In the morning, he received Professor Zissis Photakis.
17. He received Archimandrite Athenagoras Konstantinou & Antonios Iliakis in the morning and Father Nikolaos Verezos in the afternoon.
18. In the morning, he presided at the funeral of Georghios Frangoulidis at the church of St. John the Baptist in Hornsey. During the afternoon, he received Dr. Stavros Panteli & Pantelis Aghiotes, Mrs. Athina Sideri and Andreas Theophilou.
19. In the afternoon, he visited Archimandrite Panteleimon Koulouris at St. Mary's Hospital in Paddington.
20. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.
21. In the morning, he received Andreas Stavrou. At midday, he was present at the opening session of the 21st International Congress of Byzantine Studies, that was held at University of London's Institute for Education in Bloomsbury. During the afternoon, he received Hieromonk Christodoulos Kokliotis (who was accompanied by his brother, Archimandrite Vissarion Kokliotis), Lavrentios & Eugenia Spanos (who were accompanied by Ioannis Spanos), Bishop Basil of Amphipolis, and Miss Heleni Charalambous. In the evening, he was present at a concert of music inspired by Byzantium, held at St. Pancras' Anglican parish church.
22. In the morning, he received Demetrios & Maria Kontoghiannis (who were accompanied by their son, Konstantinos). In the afternoon, he visited Diamandis Pateras at his home. In the evening, he was present at a reception held in the Great Court of the British Museum to meet speakers and participants of the Byzantine Studies' Congress. Later, he had supper at the Community of St. Barnabas in Wood Green.
23. In the morning, he received Archimandrite Iakovos Sawa. In the late afternoon, he was present at a private view of an exhibition of Greek Manuscripts held in the Great Hall of Lambeth Palace Library. In the evening, he entertained Bishop Theodoritos of Nazianzos, Protopresbyter Thomas Synodinos and Spyridon & Photine Papavassiliou to supper at the Archdiocese.
24. In the evening, he was present at the launch of "Prosopography of the Byzantine World " and the reception following it at the Strand Campus of King's College London.
25. During the morning, he received Mrs. Sotira Kosta (together with her daughter and son-in-law), Liviu Barbu and Antonios Iliakis. In the afternoon, he presided at the funeral of Georghios Papaspyrou at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green. In the evening, he was present at a private view of "Adoration and Passion ", an exhibition of icons from the Velimezis Collection, held at the British Library. Returning to Thyateira House, he presided at a meeting of newly-appointed Committee of the Cathedral of the Nativity of the Mother of God in Camberwell.
26. In the morning, he presided at a meeting of the Trustees of the Cathedral of the Nativity of the Mother of God in Camberwell. In the afternoon, he left for Leeds where, on arrival, he presided at Vespers at the church of the Three Hierarchs. Later, he was entertained to supper at the Cedar Court Hotel in Calder Grove (Wakefield).
27. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Three Hierarchs in Leeds, being entertained to lunch afterwards by the Community. Later, he blessed the marriage of Dermot Corcoran and Louise Demetriou at the same church. On his way back to London, he visited the grave of William Oakes (1809-1871) in the village of Flanshaw near Wakefield.
28. During the morning, he received Miss Athanasia Nikolaou, Archimandrite Chrysostomos Maidonis, Father Constantinos Aghoulas, and a party of pilgrims from the Metropolis of Hierissos. In the afternoon, he received Archbishop Gabriel of Comana (who was accompanied by Bishop Basil of Amphipolis). Later, he visited Serif & Georgette Habib at their home. He left for Constantinople in the evening, flying by way of Athens (where he was met by Panaghiotis Yiorkas).
29. Arriving in Constantinople, he went to the Patriarchate, where he met Metropolitan Meliton of Philadelphia. He was entertained to lunch by His All-Holiness the Oecumenical Patriarchate, with whom he had an audience afterwards. Later, he met various metropolitans of the Throne.
30. At midday, he again had lunch with His All-Holiness. In the evening, he visited the Hellenic Consulate-General for the Consul-General's nameday celebrations.
31. He returned from Constantinople in the early evening, having flown by way of Athens (where he had been met by Panaghiotis Yiorkas).

During the months of July and August, His Eminence was represented:

by Bishop Athanasios of Tropaeou at the annual celebration of the Divine Liturgy and Memorial Prayers at New Southgate Cemetery (1/7) and at the funeral of Mrs. Maria Neorchou at the church of St. Panteleimon in Kenton (Harrow) (21/8);
by Archimandrite Theophanes Petrou at the end-of-year celebration of St. John the Baptist's Greek School in Hornsey (1/7) and at the Festival of Greek Wine and Culture in Weymouth (21/7); and
by Father Demetrios Oekonomou at the Friends of St. Cyprian's Summer Fun Day (2/7).

Oecumenical Patriarchate

On Saturday, 29th July, the Oecumenical Patriarchate and His All-Holiness Patriarch Vartholomaeos personally were represented at the consecration of the Revd. Dr. John Fenwick as Bishop of the Northern Diocese of the Free Church of England, otherwise called the Reformed Episcopal Church, that took place at Christ Church, Liscard, Wallasey.